

ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ POHLEDEM ŽÁKŮ VI

Praha 2024

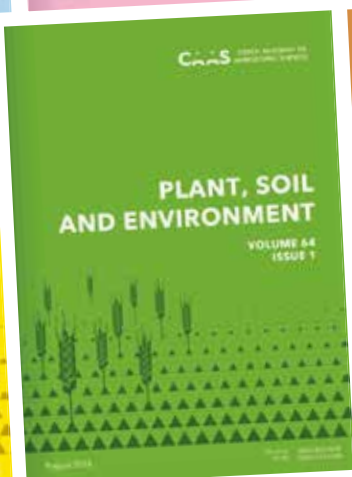
CAZV

ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

Výročí 100 let

1924-2024

**Unikátní
sbírka 11 odborných
vědeckých časopisů
OPEN ACCESS
publikovaných
Českou akademií
zemědělských věd
a je financován
Ministerstvem
zemědělství
České republiky**

www.agriculturejournals.cz

ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

- ▶ **Největší vydavatel** impaktovaných vědeckých zemědělských časopisů v ČR.
- ▶ **Poradní orgán** Ministerstva zemědělství ČR.
- ▶ Organizátor soutěže **Cena ministra zemědělství** pro mladé vědecké pracovníky a za nejlepší realizovaný výsledek výzkumu a experimentálního vývoje.
- ▶ **Sdružuje pracovníky** zemědělského výzkumu, vývoje, vzdělání a praxe v ČR.
- ▶ Propaguje transfer výsledků **výzkumu v oblasti zemědělství** do praxe.
- ▶ Člen Unie evropských zemědělských akademií (UEAA).

ČA ZV

ČESKÁ AKADEMIE
ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

PIŠEŠ?

PUBLIKUJ!

WWW.AGRICULTUREJOURNALS.CZ

Vážení a milí čtenáři,

s potěšením Vám představujeme letošní nové číslo časopisu „**České zemědělství pohledem žáků VI**“, které vydává Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) k příležitosti slavnostního vyhlášení již 6. ročníku literární soutěže pro žáky základních, středních škol a nově i mateřských škol.

Časopis, který se Vám dostává do rukou je výběrem nejlepších a neoriginálnějších literárních prací žáků, kteří se ve školním roce 2023/2024 zapojili do literární soutěže ČAZV na zemědělská témata. V časopise nově najdete i obrázky žáků mateřských škol. Letošní ročník soutěže nabídl žákům a školám tři kategorie a tři témata:

1. **Kategorie žáků základních škol** – literární práce na téma „**Čas sklizně**“
2. **Kategorie žáků středních škol** – literární práce na téma „**Naše krajina a zemědělství dnes a před 100 lety**“
3. **Kategorie žáků mateřských škol** – obrázky na téma „**Nakresli velblouda**“

Cílem soutěže je povzbudit děti a mládež k tvůrčímu psaní a kreslení na témata spojená s naším zemědělstvím a přírodou kolem nás. Témata letošního ročníku nebyla vybrána náhodou. ČAZV si v roce 2024 připomíná výročí 100 let od založení Československé akademie zemědělské (ČAZ) v roce 1924. Právě v souvislosti s tímto výročím měli žáci středních škol psát příspěvky reflektující pohled na naše zemědělství dnes a jak mohlo vypadat a fungovat před 100 lety. Jejich zpracování tématu je opravdu osobité a velmi originální. Nová kategorie obrázků velbloudů žáků mateřských škol souvisí s Mezinárodním rokem velbloudovitých zvířat, který pro rok 2024 vyhlásila Organizace spojených národů (OSN).

Soutěž neměla omezení žánru ani počtu zaslaných příspěvků. Žáci tak mohli přihlásit povídky, básničky, pohádky, úvahy nebo sci-fi příběhy. Děti z mateřských škol mohli pustit uzdu výtvarné fantazii a kreslit, barvit nebo lepit.

Do letošního ročníku literární soutěže bylo přihláшено celkem 132 literárních prací a 67 obrázků ze škol i školek z celé České republiky. Jsme velmi potěšeni, kolik krásných prací se nám letos sešlo. O to těžší práce bylo hodnocení. Práce i obrázky posuzovala hodnotící komise složená ze zástupců zaměstnanců a členů ČAZV, zástupců partnerů soutěže a dalších odborníků i nezávislých čtenářů. V rámci 6. ročníku literární soutěže pracovala hodnotící komise ve složení:

- ▶
- ▶ Ing. Hana Urbancová, Ph.D., DBA – ředitelka ČAZV, členka odborů OEŘSI a OAD (ČAZV)
- ▶ Ing. Zdeněk Novák – generální ředitel Národního zemědělského muzea a předseda OAD (ČAZV)
- ▶ prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D. – předseda odboru OEŘSI (ČAZV)
- ▶ prof. Ing. Radim Vácha, Ph.D. – předseda Vydavatelské rady a předseda odboru OP (ČAZV)
- ▶ doc. Ing. Pavla Vrabcová, Ph.D. - členka odborů OEŘSI a OAD (ČAZV)
- ▶ Ing. Helena Smolová, Ph.D. - členka odborů OEŘSI a OAD (ČAZV)
- ▶ Ing. Šárka Janků, Ph.D. – Rada kvality ČR (Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- ▶ Mgr. Tereza Lančová – Knihovna Antonína Švehly (Ústav zemědělské ekonomiky a informací)
- ▶ Ing. Karolína Menclová – ředitelka (Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů)
- Ing. Vendula Prjachová, MBA – oddělení sekretariátu (ČAZV)

Tento časopis Vám nyní představuje 30 literárních prací, které získali v součtu bodování hodnotící komise nejvíce bodů. Z bodového hodnocení pak vzešli také tři nejlepší literární práce z kategorie žáků základních a středních škol. Každý člen hodnotící komise zároveň vybral 5 obrázků podle své preference. V časopise tak najdete celkem 26 obrázků, které členové hodnotící komise společně vybrali.

Jako nejlepší byly v rámci kategorie žáků základních škol vybrány a oceněny práce těchto autorů:

- 1. místo: Karolína Hana Kováčová**
- 2. místo: Miroslav Včelař**
- 3. místo: Karolína Špůrová**

V kategorii žáků středních škol byly jako nejlepší vybrány a oceněny práce těchto autorů:

- 1. místo: David Seltenreich**
- 2. místo: Roman Skalický**
- 3. místo: Eliška Dvořáková**

Vítězným autorům a autorkám srdečně gratulujeme.

Děkujeme všem, kteří se do soutěže zapojili nebo ji podpořili. Velmi nás těší zájem dětí, rodičů i pedagogů o témata spojená se zemědělstvím a přírodou. Vážíme si jejich práce. Partnerem letošního ročníku literární soutěže je Národní zemědělské muzeum v Praze (NZM) a zemědělská knihovna Antonína Švehly v Praze. Za vzájemnou spolupráci a ochotu podpořit aktivity pro děti a mládež děkujeme.

Za zástitu nad soutěží děkujeme ministrovi zemědělství Mgr. Marku Výbornému.

Děkujeme také za patronát a dlouhodobou podporu soutěže místostarostce Prahy 6 pro oblast školství a investic ve školství Ing. Marianě Čapkové, MBA.

Přejeme Vám příjemné čtení a prohlížení.

KOLEKTIV ČAZV

Toto číslo časopisu bylo vytvořeno z prací žáků, kteří se dobrovolně přihlásili do literární soutěže ČAZV. Všichni autoři a jejich zákonní zástupci souhlasili s uveřejněním osobních údajů a s publikací literární práce nebo obrázku v tomto časopise. Texty neprošly důkladnou obsahovou ani jazykovou korekturou.

ELEKTRONICKÉ ČÍSLO ČASOPISU JE DOSTUPNÉ TAKÉ NA WWW.CAZV.CZ

Použité zkratky:

OEŘSI	Odbor ekonomiky, řízení, sociologie a informatiky
OAD	Odbor agrárních dějin
OP	Odbor pedologie

Úvodní slovo

ŘEDITELKY ČESKÉ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

Vážené a milé čtenářky, vážení a milí čtenáři,

je mi velkou ctí, že Vás mohu již po šesté uvítat při čtení nového čísla speciálního časopisu, který představuje krásná literární díla žáků základních a středních škola a nově také nádherné obrázky dětí z mateřských škol z celé České republiky.

Jsem velmi potěšena, že se literární soutěž ČAZV stále těší velkému zájmu dětí, rodičů i pedagogů. Letošní 6. ročník je navíc spojen s významným výročím. V roce 2024 si totiž ČAZV připomíná 100 let od vzniku Československé akademie zemědělské (ČAZ). Ta vznikla v roce 1924 a na její odkaz navazuje současná ČAZV. Osvěta zemědělství a zemědělských oborů je jedním z cílů akademie již od jejího vzniku. Jsem přesvědčena, že právě v mladé generaci je obrovský potenciál pro budoucí rozvoj zemědělství v naší zemi. A čtení literárních prací v rámci letošního ročníku soutěže mě o tom opět utvrdilo. Letošní obsáhlé číslo časopisu je navíc obohaceno o krásné a originální obrázky dětí z mateřských škol. Věřím tedy, že si tento časopis pročtete a prohlédnete s chutí a potěšením, stejně jako já.

Dovolte mi poděkovat všem dětem, žákům, rodičům a pedagogům za práci, čas a úsilí, které investovali do tvorby textů a obrázků. Děkuji i všem kolegům, členům předsednictva ČAZV, předsedovi Vydavatelské rady ČAZV a dalším partnerům, kteří se podíleli na hodnocení a veškeré organizaci soutěže. V neposlední řadě mi dovoluť poděkovat panu ministru zemědělství Mgr. Marku Výbornému za jeho záštitu nad soutěží a rovněž paní místostarostce pro Prahu 6 paní Ing. Marianě Čapkové, MBA za patronát a dlouhodobou podporu naší soutěže.

Vaší aktivity si velmi ceníme. Naší snahou je a bude i nadále podporovat a vzdělávat mladou a proaktivní generaci žáků a společně tak rozvíjet obraz českého zemědělství.

Přeji Vám krásné čtení

Ing. Hana Urbancová, Ph.D., DBA

ředitelka ČAZV, statutární orgán

Úvodní slovo

KOLEKTIVU PRACOVNÍKŮ ODBORU PRECIZNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ, VÝZKUMU A VZDĚLÁVÁNÍ MZE

Vážení čtenáři, rodiče a žáci,

velmi nás těší, že do 6. ročníku literární soutěže na zemědělské téma se opět hojně zapojili žáci základních i středních škol. My se tak prostřednictvím příspěvků můžeme seznámit s pohledem dětí a mládeže na aktuální témata z oblasti zemědělství a dozvědět se, co pro ně zemědělství a příroda znamenají a jak je vnímají.

Literární klání bylo v letošním roce zaměřeno u žáků základních škol na čas sklizně, u žáků středních škol na naši přírodu a zemědělství dnes a před 100 lety. Každý z autorů vložil do své literární práce kus svého nadšení pro přírodu a s ní spjatý svět okolo sebe. Svě pocity, vnímání, zkušenosti, přání, ale především lásku k přírodě. Rádi bychom poděkovali všem zúčastněným za zájem o tvůrčí psaní na dané téma, protože zájem o českou krajinu, naše zemědělství a venkov je součástí nás všech.

Ministerstvo zemědělství dlouhodobě podporuje rezortní vzdělávání, výchovu a osvětu, a to nejenom se zaměřením na děti, žáky a studenty, ale také na jejich rodiče a širokou veřejnost. Vždyť Roční vzdělávací plán Ministerstva zemědělství pro odborné vzdělávání veřejnosti v rezortu na rok 2024 je již několikátým rokem zaměřen na vzdělávací akce pro děti a mládež. Podporovanými vzdělávacími aktivitami, kterými jsou různé vzdělávací programy, výukové pořady, exkurze nebo soutěže, chceme přiblížit právě této věkové kategorii dění v zemědělství, na našem venkově, v odvětví lesního a vodního hospodářství, rybářství i potravinářství.

Zemědělský resort svou podporou napomáhá zkvalitnění výuky a snaží se obory zemědělství atraktivit nejen žákům a studentům, ale také jejich rodičům i širší veřejnosti. Prostřednictvím programu Centra odborné přípravy, Ministerstvo zemědělství finančně pomáhá středním a vyšším odborným školám při pořízení moderních učebních pomůcek, jako jsou např. drony, analyzátory látek v potravinách, zemědělské roboty na seti a další moderní pomůcky s prvky digitalizace a robotizace. Žáci a studenti si tak budou moci osvojit základní odborné dovednosti pro výkon budoucího povolání, protože zemědělství se zejména v budoucnosti neobejde bez moderní techniky a technologií. Resort rovněž podporuje praxi a odborné vzdělávání žáků a studentů, přispívá k usnadnění zprostředkování praxe žáků v zemědělských podnicích (Školní závody), podílí se rovněž na vydávání časopisu Zemědělská škola (www.zemedelskaskola.cz), ve kterém si něco zajímavého najde každý z nás.

Naším cílem je popularizace zemědělského oboru, zlepšení vnímání zemědělství jako zajímavého a důležitého oboru, vytváření pozitivního vztahu k němu a získání pro tento perspektivní obor co nejvíce zájemců, kteří budou s láskou a odpovědností správně pečovat o krajinu, půdu, rostliny i zvířata za pomoci moderních technologií, které budou snižovat výrobní náklady a zároveň zvyšovat kvalitu produktů, a to za současného zachování a ochrany přírodních zdrojů.

Všem žákům a studentům přejeme hodně úspěchů ve studiu a šťastnou ruku při volbě budoucího povolání.

**Kolektiv pracovníků Odboru precizního zemědělství, výzkumu
a vzdělávání Ministerstva zemědělství**

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Úvodní slovo

MÍSTOSTAROSTKY PRAHY 6 PRO OBLAST ŠKOLSTVÍ

Vážení a milí čtenáři,

je mi velkou ctí a potěšením, že vás mohu pozdravit v novém čísle našeho odborného časopisu, věnovaného literární soutěži. Letos organizátoři zaznamenali nebyvalý zájem, což mě opravdu velmi těší.

S velkým nadšením vítám i aktivitu škol a školek z Prahy 6, které se do soutěže zapojily, ať už jde o ZŠ Na Dlouhém lánu, ZŠ Petřiny sever nebo ZŠ a MŠ Věry Čáslavské. Jejich příspěvky obohatily tento časopis a přinesly do něj nové perspektivy.

Témata letošního ročníku byla opravdu inspirativní. Žáci základních škol se zaměřili na „Čas sklizně“, zatímco studenti středních škol se ponořili do reflexe „Naše příroda a zemědělství dnes a před 100 lety“. Nejmladší účastníci, děti z mateřských škol, nás pak potěšili svými obrázky na téma „Nakresli velblouda“, což je více než příhodné, neboť letošní rok byl vyhlášen Mezinárodním rokem velbloudovitých zvířat. Ukazuje se, že zemědělství a příroda jsou inspirativní i pro děti z velkých měst a to mě osobně velmi těší.

Výběr těch nejlepších prací nebyl snadný, s hrdostí představujeme malý výsek, ale vážím si každého jednotlivého příspěvku, nad kterým strávili žáci a studenti čas a věnovali mu svůj elán a kreativitu.

Věřím, že si čtení užijete stejně, jako jsme já, a přeji vám příjemné a inspirativní chvíle strávené četbou a těším se na vaše ohlasy a podněty.

Se srdečným pozdravem

Ing. Mariana Čapková, MBA

Místostarostka Prahy 6 pro oblast školství a investic ve školství

OBSAH

- 10 Marie Balcarová - Čas sklizně
- 11 Daria Brovchenko - Když pole šeptají příběhy
- 12 Veronika Černovská - Sklizeň kouzelných jablek
- 13 Radek Duchar - Vinohrad
- 14 Marie Francová - Štrůdlování
- 15 Thomas Hojda - Čas sklizně
- 16 Adam Choc - Čas sklizně
- 17 Vanda Košařová a Alice Košařová - Sklizeň pro koníky
- 18 Karolína Hana Kováčová - Náš děda
- 21 Klára Mlčochová - Čas sklizně
- 22 Pavel Nedbal - Čas sklizně
- 23 Tomáš Pasecký - Pohádka o mrkvi
- 24 Magdaléna Remešová - Zelenina
- 25 Martin Sádlo - Lepší zítřky
- 26 Linda Stroganová - Konec léta
- 27 Matěj Sýkora - Čas sklizně

Čas sklizně

MARIE BALCAROVÁ, 9.TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

V malé vesnici uprostřed polí žil se svou rodinou mladý chlapec jménem Colt. Jeho rodiče se živili pěstováním obilí a chovali zvířata. Colt byl vychován v tvrdé práci a zemědělství bylo pro něj každodenní rutinou. Přesto však měl velký sen - stát se spisovatelem a odstěhovat se do velkého města. Colt byl velmi kreativní a nadaný chlapec. Vždycky se mu líbilo psát verše a příběhy. Když měl volný čas, rád si sedl pod strom a psal si do svého deníku. Jeho slova byla plná emocí a fantazie, ale jeho vrstevníci ve vesnici si ho začali dobírat pro jeho talent. Tam kde Colt vyrůstal, neměl nikdo pochopení pro zálibu v literatuře a psaní básní. Proto také Colt neměl moc kamarádů a nejrádi trávil čas sám, psaním povídek a básniček. Už od malička měl sen, že se stane spisovatelem. Jeho otec však měl jiné plány pro Coltovu budoucnost. Byl to přísný muž, který věřil v tradiční hodnoty a život na farmě. Nechápal Coltův sen a chtěl, aby zůstal na farmě a pokračoval v rodinné tradici. Otec se snažil přesvědčit Colta, že psaní je jen ztráta času a že by se měl soustředit na práci na farmě. Colt však nebyl ochoten vzdát se svého snu. Byl odhodlaný a věřil ve své psaní. Navzdory otcově přesvědčování se Colt rozhodl, že se odstěhuje do velkého města jménem Chilestones, kde by měl větší možnosti rozvíjet svůj talent a stát se spisovatelem. Když Colt oznámil své rozhodnutí rodičům, byli zdrcení. Otec byl naštvaný a matka se obávala o Coltovu budoucnost. Ale Colt byl odhodlaný a neustoupil. Sbalil si své věci a opustil vesnici, aniž by se ohlédl zpět. V Chilestones se Colt setkal s dalšími mladými spisovateli a umělci, kteří sdíleli jeho vášeň a podporovali ho ve snaze dosáhnout svého cíle. Začal psát články a povídky pro místní noviny a postupně si získával uznání a popularitu. Jeho slova byla plná emocí a příběhů, které oslovily mnoho lidí. Jeho sen se stal skutečností, když mu byla nabídnuta smlouva na vydání jeho první knihy s názvem „Čas sklizně“. Knihu tvořily jeho nejlepší verše a povídky, které napsal od svého odchodu z vesnice. Byla to kniha o jeho vyrůstání na farmě, o jeho touze po svobodě a o překonávání překážek. Když se kniha dostala na trh, získala obrovský ohlas a stala se bestsellerem. Lidé se zamilovali do Coltových slov a příběhů, které byly plné emocí a pravdy. Jeho rodina, která ho po jeho odchodu zavrhla, si uvědomila, jak těžké to pro něj muselo být, a rozhodla se ho navštívit a omluvit se. Colt přijal svou rodinu s otevřenou náručí a odpustil jim. Byl rád, že se konečně pochopili a přijali jeho sen. Společně oslavili úspěch jeho knihy a Colt se cítil naplněný a šťastný. Po úspěchu své první knihy se Colt rozhodl psát další a dále se rozvíjet jako spisovatel. Cestoval po celém světě, hledal inspiraci a užíval si života. Jeho už mu neměli nic za zlé a dožívali poklidně své životy na farmě, občas jim přišel dopis od Colta z nejrůznějších koutů světa, a oni byli hrdí. Otec si najmul čeledína, který mu s prací na farmě pomáhal, takže Coltovu pomocnou ruku nepostrádal, a to ani když byl čas sklizně.

Když pole šeptají příběhy

DARIA BROVCHENKO, 8. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Čas sklizně je pro mnohé zemědělce nejdůležitější období roku. Je to doba, kdy se odmění za svou tvrdou práci a trpělivost, kterou věnovali pěstování plodin. Čas sklizně je spojen s radostí i únavou, s nadějí i strachem, s vděčností.

Zemědělci se těší na to, že uvidí výsledky své práce, ale zároveň se bojí, že něco pokazí nebo ztratí. Musí být připraveni na různé situace, které mohou ovlivnit jejich úrodu, jako je sucha, povodně, mrazy, bouřky, hmyz, nemoci, zloději nebo požáry. Musí také sledovat tržní ceny a nabídku a poptávku, aby prodali své plodiny za co nejlepší cenu. Čas sklizně je také doba, kdy se zemědělci spoléhají na pomoc a spolupráci svých rodin. Zemědělci si navzájem půjčují nářadí, sdílejí zkušenosti, radí si a podporují se. Sklizeň je příležitostí k oslavě. Zemědělci si pochutnávají na svých plodinách, dávají je jako dary nebo je darují potřebným. Sklizeň je také časem duchovního a kulturního významu.

Čas sklizně je tedy pro zemědělce, a nejen pro ně velmi důležitý a zvláštní. Je to doba, kdy se projevuje jejich láska k zemi, k práci. Je to doba, kdy se sklízí nejen plodiny, ale také životní lekce, zkušenosti, vzpomínky a emoce.

Sklizeň kouzelných jablek

VERONIKA ČERNOVSKÁ, 4. TŘÍDA, ZŠ GUTOVA, PRAHA 10

Byl podzim a holčička jménem Alenka a její rodina se rozhodla jít do sadu sklízet jablka. Alenka chtěla jedno jablko ochutnat, ale hned jak se do něj zakousla, vznesla se do vzduchu. Nejdříve se lekla, ale pak se jí to začalo líbit. Její mladší bratr Kryštof chtěl také létat, a tak snědl jedno jablko. Ale místo toho, aby se vznesl do vzduchu, zmizel. Celá rodina ho hledala a najednou maminka o něco zakopla, ale nic neviděla. A v tom jí to došlo. Okamžitě řekla, že je neviditelný. A hned jak to dořekla, Kryštof se se smíchem objevil. Smál se, protože ho hledali a on tu celou dobu ležel v trávě. Druhý den ráno se chtěla Alenka podívat na jabloně. Chtěla ještě sklízet, protože včera hledali Kryštofa, takže toho moc nesklidili. Když ale vyhlédla z okna, jabloně byly pryč. Křičela na Kryštofa, že jsou jabloně pryč. Když Kryštof přišel, vymysleli plán. Každý z nich si kousl do jablka, které včera sklidili. Alenka se vznesla do vzduchu a Kryštof byl neviditelný. Rozdělili se a hledali zloděje. Alenka hledala ve vsi, kde bydleli a jabloně našla u jejich zlého souseda, u pana Pokorného, který chtěl kouzelná jablka jenom pro sebe. Zavolala Kryštofa a ten přiběhl k ní. Zkoušeli přenést jabloně zpátky do jejich sadu, ale byly moc těžké. Pak se objevila nějaká cizí paní a řekla jim, že když budou větší, půjde jim to lépe. Oba to pochopili. Alenka letěla domů pro jablka. Když do nich kousli, byli velcí jako obři. Společně to zvládli a jabloně přenesli zpátky domů do sadu. Když se večer jejich rodiče vrátili z práce, bylo sklizeno tolik jablek, že by jim to stačilo na celý příští rok a děti byli rádi, že jsou jabloně zase tam, kde mají být.

Vinohrad

RADEK DUCHAN, 7. TŘÍDA, ZŠ ZAJEČÍ

Řádek za řádkem, hlava za hlavou,
nekonečný prostor pod naší Pálavou.

Také mušek, že bys nespočítal,
a zlodějských špačků, že bys neuhlídal.

Naše vinohrady jsou krásné jako květ,
až tak, že se jim obdivuje celý svět.

Hlavně ti z až z daleké Prahy:
„Hele, koukej, bobule tu mají!“

To nejsou žádné bobule, vy truhlíci!

Ale naše hrozny, právě zrající.

Bobule jim říkáte jen vy,
jak v seriálu sa tu nemluví.

Ani víno to ještě není,
teprve bude – až přijde vinobraní.

To je ještě práce moc,
než si dáte vína lok!

Nejdřív hrozny posbíráme, pomeleme,
pak to celé slisujeme.

Už to kvasí, bublá - včetně dědy,
nestihl zas v Tescu slevy.

Co však naplat, pit sa mosí,
cukr zdražil, to sa nosí!

Nebojte se, naši milí,
víno bude, ještě chvíli.

Víno červené i bílé,
od nás lepší než to v Bille.

Ale až sa napijete,
ne že to tu rozbijete!

Vinohrady krásné jsou,
tak ať nám tak zůstanou.

Morava je zemský ráj,
Svatý Urban žehná nám.

Štrůdlování

MARIE FRANCOVÁ, 1. TŘÍDA, ZŠ ČAJKOVSKÉHO, OLMOUC

Povídala babička,
dozrála nám jablíčka.
Je to prostě paráda,
jablek plná zahrada.

Nechali jsme povídání,
dali jsme se do sbírání.
Nabrali jsme košíček
slad'oulinkých jablíček.

Doma bude štrůdlování,
budeme mít pochutnání.

Ořechový, makový,
štrůdlák bude hotový.

Čas sklizně

THOMAS HOJDA, 9. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Podzimní slunce svítilo na obzoru jako zlatý ohnivý kruh, když se pole rozprostírala jako nekonečné moře zralých plodů. Chladné ranní větry nesly vůni země a slibujícího bohatství, zatímco se rolba traktoru začala pohybovat po zlatých polích, začínající sklizeň nové úrody.

Čas sklizně není pouze fází zemědělského cyklu, ale také magickým okamžikem spojeným s tvrdou prací, očekáváním a nadějí. Zemědělci se stávají jakýmsi moderním alchymistou, kteří proměňují měsíce práce a péče o plodiny ve zlaté klasové poklady.

První pohled na žněná pole naplní srdce pýchou a radostí. Rostliny, které byly kdysi malými semínky zasazenými do vlhké půdy, teď stojí jako statní vojáci připraveni na odměnu za svou oddanost. Sluneční paprsky tančí na klasů pšenice a obilí, přičemž každý zlatý zrnek představuje tvrdou práci a péči vynaloženou během letních měsíců.

Sklizeň v sobě nese také dojemnou atmosféru společenství. Vesničané se sjednocují, aby pomohli jeden druhému při sběru plodů, vytvářejíce tak silnou síť lidských vztahů. Zvuky řehtaček, traktorů a hovorů naplňují vzduch, a každý má své místo v tomto symfonickém taktu sklizně.

Přestože je čas sklizně plný radosti, není bez výzev. Příroda sama je nevyzpytatelná, a tak se zemědělci musí vyrovnat s nečekanými překážkami, jako jsou nepředvídané povětrnostní podmínky nebo škůdci ohrožující úrodu. Každý okamžik je tedy klíčovým krokem na cestě ke sklizni, která znamená nejen materiální zisk, ale i přežití a udržení tradice.

Čas sklizně je tedy symbolem tvrdé práce, oddanosti a naděje. Je to období, kdy se spojují síly lidského úsilí a přírodních sil, vytvářejíce plody tohoto společného úsilí. A když slunce zapadá za obzor, pole jsou prázdná, a my si připomínáme, že čas sklizně není jenom o plodech, ale o pospolitosti, dědictví a síle lidského spojení s přírodou.

Čas sklizně

ADAM CHOC, 9. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

V malé vesnici v zelených kopcích se rozpínala zahrada plná sazenic rajčat, která byla hrdostí paní Markéty. Každý rok, když čas sklizně přicházel, se vesnice probouzela k životu. Děti se veselily, když přicházely pomáhat s babičkou na poli.

Jedno léto se do vesnice vrátila Eva, která odešla hledat štěstí do velkoměsta. Její dětství strávené mezi plody a vůní zahrady ji však nenechalo na pokoji. Rozhodla se strávit týden se svou rodinou a pomoci s sklizní. V den sklizně vycházelo slunce s hřejivými paprsky, a vesnické pole bylo plné barevných rajčat. Paní Markéta, Eva a děti začaly s radostí sklízet. Ruce byly pokryté šťávou a vůní čerstvých plodů. Každé rajče bylo jak malý dar od přírody.

Během sklizně se rodina vzájemně bavila a smála. Paní Markéta vyprávěla příběhy o starých dobách, kdy sklizeň byla událostí celé vesnice. Eva poslouchala se smíchem a cítila, jak se v ní probouzí nostalgie.

Večer, když byly koše plné, usedli všichni pod starým jabloněmi a rozložili piknik. Chutnali rajčata, která právě sklízeli, a cítili, jak čas sklizně spojuje generace a přináší do života radost a jednotu.

Eva si uvědomila, že i ve velkoměstě může najít svůj vlastní čas sklizně – chvíle spojení s rodinou, pocity radosti z jednoduchých radostí a vděčnost za plody práce. A tak s sebou odnesla nejen plný koš rajčat, ale i srdce naplněné teplem rodinných vzpomínek a lásky k přírodě.

Sklizeň pro koníky

VANDA KOŠAŘOVÁ, (TEXT, ILUSTRACE), 6. TŘÍDA, ZŠ PETŘINY SEVER, PRAHA 6
ALICE KOŠAŘOVÁ, (TEXT), 2. TŘÍDA UNIVERZITNÍ ZŠ ČVUT

Jmenuji se Vanda, je mi 11 let a jezdím na koni. Moje sestra Alice taky. Je jí 8 let. Alici uvádím jako spoluautorku, protože to, co píšu, jsme obě prožily spolu.

Několikrát jsme byly spolu o prázdninách na jezdeckém táboře v Pony parku. Mám ráda zvířata, a tak jsem byla nadšená, když kromě koní běhali ve výběhu oslíci, kozy a kráva. V Pony parku byly i kotce pro králíky a někdy musely děti zatoulaného ušáka honit. Další obyvatelé Pony parku byly slepice a pštros. Do holubníku vedle stájí létali holubi. Pořád bylo na co se koukat a co krmit. Koníkům se dávaly za odměnu kousky jablek a mrkev. Naučili se na pamlsky a strkali nám hlavu do kapes, jestli tam nějaký pamlsk ještě je.

Rozhodly jsme se (já a sestra), že se dobře připravíme na další prázdniny a pro koníky vypěstujeme biozeleninu. Koupily jsme si osivo a babička nám poradila, jak se správně postupuje při pěstování zeleniny. Mrkev se seje rovnou na záhon pěkně do řádků, ale salát musíme předpěstovat v truhlících. Když bylo venku teplo, malé sazenice salátu jsme přesázely z truhlíků taky na záhon. Jenže to nebylo všechno. Práce teprve začala. Zalévání a okopávání nás bavilo. Když mrkev povyrostla, řekla nám babička, ať ji protháme, aby měla každá mrkev kolem sebe místo a mohl se pěkně oranžový kořen mrkvi zvětšovat.

Když nastal čas sklizně, vytyhaly jsme mrkev, ořezaly salát a moc nás těšilo, že na jezdecký tábor vezeme plné košíky. Moc nás to bavilo a baví!

Náš děda

KAROLÍNA HANA KOVÁČOVÁ, 6. TŘÍDA, ZŠ RADOMYŠL

Možná se ptáte, proč jsem zvolila právě tento nadpis. Vysvětlení je velmi jednoduché, chtěla bych vyprávět o obyčejném dědečkovi, kterých se jistě najde celá kopa, ale pro mě je to přeci jen ten nejlepší nej....

Můj dědeček pracoval celý život jako výpravčí u ČD. Možná právě proto je velkým zastáncem rozrývání půdy na naší zahradě, jak říká jeho oblíbené činnosti babička, ale děda neustále namítá, že právě tak si nejlépe odpočine. Začněme ale hezky od začátku, ponořme se trochu do historie naší rodiny.

Když se děda oženil, přivedl si do svého domku na vesnici ženu přímo z krajského města. Neměla o životě na vesnici ani ponětí, a tak pro ni bylo všechno nové, často přímo nepochopitelné. To ale ještě vůbec netušila, co ji všechno čeká. K domku přiléhala celkem velká zahrada, na které ale bylo rozházeno několik ovocných stromů a obdělané místo velké jako kapesník, kde se pěstovala tak akorát zelenina do polévky. Všude okolo se vesele zelenala jenom tráva, i když se musí uznat, že vždycky byla pěkně udržovaná.

A teď už konečně přichází ke slovu náš děda. Ten se rozhodl, že je škoda toho prostoru nevyužít, a začal s velkým nadšením přidělavat další záhonky. Každý rok se tak užitkové plodiny rozrůstaly a babička, tehdy ještě mladá paní, musela přiložit chtě nechtě ruku k dílu. Sice jí samozvaný vedoucí obdělávání nesvěřil žádnou odpovědnou práci, ale přeci jenom pomalu ale jistě přicházela zahradničení na chuť. Její hlavním zaměřením ale bylo, všechnu tu krásnou domácí úrodu zužítkovat. To už se jí líbilo mnohem více. S velkou chutí se pustila do zavařování kompotů, dělání skvělých marmelád, nakládalo se zelí, a když se narodila dlouho očekávaná dcerka, moje maminka, výroba se obohatila o domácí přesnídávky, šňávičky a džusy.

Tak šel rok za rokem, do rodiny přibyl ještě chlapeček, a tak úroda na zahrádce musela být ještě větší, aby rodina měla dostatek na výrobu všech těch dobrot. A čas zase spokojeně plynul. Střídala se období bohaté úrody s menší úrodou, někdy byla i neúroda, ale dědu to nijak od lásky k zahrádce neodradilo.

A teď to najednou přišlo! Jednou děda dorazil do kuchyně, kde babička jako obvykle zase něco kuchtila, a pronesl vážným a do jisté míry i smutným hlasem: „Máme velký problém, na naši zahradu už nemůžu přidělat žádný nový záhonek, není místo. Už se nám tam nic nevejde...!“ Babička sice s dědou cítila, ale zase to pro ni nebyla taková velká rána, jak si myslela, když nešťastného dědu viděla ve dveřích.

Ale co čert nechtěl, zrovinka se naskytla příležitost zakoupit kousek louky pod zahradou. Pozemek sice nebyl nic moc, ale děda se radoval jak malé dítě: „Tam se toho vejde..... máme to hned u nosu..... postavím tam další skleník..... bude tam prima místo na kompost.... Ten kus louky musím mít, je to pro nás výhodné!“ Jak řekl, udělal. Pozemek byl připsán k domku. V tu dobu už jejich děti dospěly, holčička se provdala, odstěhovala a jak to tak chodí, narodila se jí také holčička. Aby nedošlo k nějaké mýlce – to jsem prosím já. A historie se začala opakovat, i když v trošku jiné podobě. Děda sice se stále stejným zápalem obhospodařuje svoji zahradu, ale trošku se změnily plodiny. Jako první pro mne zasázel do truhlíčků velikánské množství malých

jahůdek, které plodí po celé léto, aby si jeho milovaná vnučka mohla sama utrhnout sladkou mňamku. A věřte, patřilo to k mé nejoblíbenější činnosti. Sotva jsme přijeli k babičce a dědovi na návštěvu, jen mě vyndali z auta, už jsem se sákala na bohatou úrodu jahod. Maličkými nemotornými prstíčky jsem trhala sladké plody a neustále se rozčilovala, když mi chtěl někdo v trhání té dobroty pomoci. Babička se smíchem vypráví, že má první slova, která jsem se naučila, byla : „Šama... já šama...“ a neustále jsem si cpala tu laskominu do pusy. Nemluvím o dalších produktech, které děda na zahrádce pěstoval a dosud pěstuje - nikdy bych nevěřila, že existuje tolik odrůd rajčat – od těch červených až po žluté, a na zahrádce se objevily i odrůdy s černými plody, papriky – jedna hezčí než druhá, čínské zelí, kedlubny, voňavé bylinky – jako je majoránka, tymián, bazalka, saturejka, libeček, babičky oblíbená pažitka...., kořenovou zeleninu – nesmí chybět mrkev a petržel, s velkým úspěchem děda pěstuje i pórek a jak on říká : „... pórků a cibule není nikdy dost...“ , a tak pórek máme letní, podzimní i zimní, cibule je zase sečka, perlovka na zavařování do octa i gigantická, která se jmenuje Globe – to je snad jediný název, který si pamatuju, protože mi připomíná zeměkouli, a také samozřejmě cibuli na uskladnění.... Takhle bych mohla vyjmenovávat ještě spoustu plodin, které ani neznám.

Je samozřejmostí, že děda každý rok vymyslí něco nového, když se třeba více rozšířilo pěstování dýní, hned jsme měli na zahradě hokajdo, děda si přečetl o nových odrůdách červených brambor, a už mu nestačilo, že měl každý rok dvě odrůdy těch normálních, ale musel ještě sehnat ty červené. Od té doby už nemáme jen dvě, ale už tam uprostřed políčka trůní několik řádek i těch červených, Ale abyste nemysleli, že dědeček je jen pro sebe. Každý rok se s ostatními podělí i o sadbu – ve sklípku pak máme připravené sáčky se sadbovými bramborami pro kamarády na zahrádce. Nedávno třeba chtěl zkusit pěstovat melouny, všichni ho sice odrazovali, že tady u nás melouny nedozrají, nejsou dobré, ale na dědu to neplatilo. Jedno pronesl: „Teď se otepluje, melouny půjdou i tady..“ A na jaře už jsme měli malou sazeničku ve skleníku přichystanou na výsadbu na kompost, asi tušíte kam – na bývalou louku. Když přišel čas na sklizeň, opravdu melouny byly a byly výborné. Od té doby jsou u nás na zahradě pravidelně. Pak dostala babička větvičku fíkovníku, kořeny to sice nemělo žádné, ale děda začal větvičku přemlouvav, že se jí u nás bude líbit, tak aby se snažila a nedělala drahoty. Vloni jsme měli první fíky. A prozradím vám malé tajemství, teď má děda připravenou k výsadbě sazenici moruše černé. Jak říká babička: „Jo, náš děda, to je úplný mičurin..“ Prostě a jednoduše, každý rok něco nového, buď nová odrůda toho, co už dávno pěstuje, nebo něco úplně nového. Minule při návštěvě babička říkala, že je ráda, že za tou loukou je už řeka, protéká tam Otava, protože jinak by děda snad na ty své záhonky koupil i pole.

Děda rád pomůže a poradí všem, kdo má zájem, ale nemyslete si, že se nějak vyvyšuje nad ostatní, je to ten nejskromnější člověk jakého znám. Ale žádného neodmítne a snaží se mu pomoci. Když ještě babička chodila do práce, učila na základní škole, a tam zakládali novou školní zahradu, děda jim tam narouboval všechny ovocné stromy a rodí krásné ovoce dodnes. Když přijde čas sklizně – a to je u nás od brzkého jara až do zimy – netrhnu se u nás dveře se známými a kamarády pro ovoce a zeleninu, babička často přidá i nějakou tu sklenici se zavařeninou na zimu nebo se sáčky se sušenými bylinkami. A těch přátel máme opravdu hodně!

Ale přesto děda s úsměvem říká, že nejlepší čas sklizně u něj je to, že přiměl babičku k tomu, aby zahradničení ji také začalo zajímat, ale největší naděje vkládá do další generace rodiny – musím skromně říci - tedy do mě, protože já jsem jediná vnučka...

Tak tedy, dědo, uvidíme...

Čas sklizně

KLÁRA MLČOCHOVÁ, 8. TŘÍDA, ZŠ A MŠ URČICE

Čas sklizně je každoroční odpočinek pro pana Ptáčka. Proč odpočinek? Protože pan Ptáček celé jaro a léto na své zahrádce pečuje o své rostlinky, aby měl po sklizni dostatek zeleniny na celou zimu. Nedej bože, když mu pes záhonek rozhrabal. Celou úrodu ale nemá jen pro sebe. Po sklizni jezdí na trhy do nedalekého města, aby každý mohl ochutnat jeho výbornou BIO zeleninu a ovoce. Na zahrádce by mu mohla pomoci jak jeho žena, tak i děti, ale pan Ptáček nejraději pracuje sám. Vnímá to jako čas, kdy může relaxovat při práci, která ho baví. Jak už to ale bývá, každý rok se něco pokazí. Pan Ptáček si svojí vlastní úrodu pěstuje už přes 10 let, ale stále ho to baví i přes rozhrabané záhonky od psa, déšť, až příliš velké teplo nebo příliš velkou zimu, a i přes to, že některým rostlinkám se prostě nechce růst. Tento rok se mu stalo něco úplně jiného. Když přišel čas sklizně tento rok, tak se panu Ptáčkovu kupodivu vše dařilo. Ani jeden záhonek nebyl rozhrabaný od psa, všechny plody rostly jako z vody a bylo tak akorát vlhko a teplo. Pan Ptáček si myslel, že tento rok bude výjimečný a nic se nepokazí. Poté, co bylo vše sklizeno, se začal chystat na každoroční trhy. Tyto trhy pro něj hodně znamenaly, protože zisk z trhů vždy investoval zpět do své zahrádky. Tento rok má ještě o něco méně úrody, protože tam, kde minulý rok pěstoval rajčata, tak tam je teď pískoviště pro děti. Proto si tento rok pěstoval rajčata jen pro sebe, což ho mrzelo, protože rajčata u něj lidé kupovali nejvíc. Pár dní před začátkem trhů si pan Ptáček četl noviny a v jednom článku se psalo, že každoroční trhy v nedalekém městě se konat nebudou. Pan Ptáček hned volal panu Šmídovi, se kterým se na trzích každý rok vídá. Pan Šmíd mu potvrdil, že tento rok trhy nejsou a omlouval se, že to panu Ptáčkovu neřekl dříve, protože to věděl už přes dva týdny. Pan Ptáček nevěděl, co bude dělat a bál se, že by neměl dostatek peněz na údržbu zahrádky přes zimu. Žádná jiná možnost nebyla, žádné jiné trhy v okolí nebyly a pan Ptáček nevěděl, co bude dělat s takovým množstvím zeleniny a ovoce. Jeho žena moc dobře věděla, co to pro něj znamená a že by nepřežil rok bez pečování o zahrádku. Rozhodla se tedy, že by mohla s pomocí ostatních vytvořit vesnické trhy. Šla za panem starostou, který byl velice rád za nápad, a hned to začal řešit s ostatními. Dny ubíhaly a pan Ptáček chodil jako tělo bez duše. Pan starosta po dvou dnech domlouvání a plánování paní Ptáčkové oznámil, že trhy se můžou konat na fotbalovém hřišti, ale nesehnal nikoho, kdo by se o to mohl postarat. Paní Ptáčková řekla, že s dětmi a sousedkou trhy nachystají. Nezapomněla ani zavolat pár lidem, se kterými se na trzích vídali, jestli by nechtěli přijet něco prodat. Rozhodla se, že pana Ptáčka překvapí, a proto jel pan Ptáček ráno do města na nákup. Mezitím paní Ptáčková nosila všechnu zeleninu na hřiště, kde bylo už dalších pět lidí z trhů. Poté, co pan Ptáček přijel domů, ho paní Ptáčková s dětmi odvedli na hřiště se zakrytými očima, aby to bylo opravdové překvapení. Když pan Ptáček otevřel oči, tak neměl slov. Byl v šoku a nevěděl, co má říct. Po chvilce s úsměvem na tváři všem poděkoval a z rozhlasu se ozvalo, že celý víkend budou na fotbalovém hřišti probíhat trhy. Panu Ptáčkovu se podařilo prodat ještě více úrody než normálně a lidem se to moc líbilo. Proto také pan starosta povolil, že trhy můžou být uskutečněny i v následujících letech. Každý rok přišlo více a více lidí a stala se z toho každoroční vesnická tradice se jménem Čas sklizně.

Čas sklizně

PAVEL NEDBAL, 8. TŘÍDA, ZŠ A MŠ URČICE

Čas sklizně, to je farmářů a hospodářů doba.

Mají z toho radost oba.

Mlátí pole, do sil obsah sypají,
ať se jejich zvířata dobře mají.

Mouku z pšenice a ječmene,
do spíže si neseme,
je pro pečení potřebná,
a nic se jí nevyrovná.

Chleba je též z obilí,
upečeme ho za chvíli.

Trhají, sbírají ovoce a zeleninu,
které pak prodají za nemalou cenu.

Mrkev máme ze zahrádky,
z ní děláme salát sladký.

Kedlubnu a okurek,
očistíme od slupek.

Kapusty a zelí,
jsme plný sklep měli.

Zelenina je zdravá,
a pro děti je ta pravá.

Z jablek štrúdl pečeme,
i skořici přidat můžeme.

Meruňky a maliny,
dáme do bublaniny.

V knedlicích najdeme borůvky dobré,
potom z nich máme celé rty modré.

Marmeládu z ovoce,
si vychutnáme po celém roce.

Jezme zeleninu a ovoce,
ať nás neskolí žádné nemoce.

Pohádka o mrkvi

TOMÁŠ PASECKÝ, 7. TŘÍDA, JUBILEJNÍ ZŠ SVATOVÁCLAVSKÁ, STRÝČICE

Bylo nebylo jedno království, kde král rozkázal, že letos bude sklizeň mrkve nejen o práci, ale i o příbězích. A vyhlásil soutěž o nejhezčí pohádku. Na poli měli lidé nejen sklízet, ale také vytvářet příběhy ke každému kusu mrkve, co vytrhnou. Pole se brzy proměnilo v zahradu o vyprávění, kde každá mrkev slyšela svůj příběh. Někteří lidé vytvářeli i dobrodružné příběhy a jiní jen pohádková vyprávění.

Během sklizně se ke skupině přidal muž jménem Pepa. Tvrdil, že každá mrkev má doopravdy svůj příběh, který se může zjistit pouze hrou na jeho starobylou flétnu. Pepa se postavil do středu pole a začal hrát písničky, které vyprávěly příběhy ukryté v každé mrkvi.

Příběhy o semínku, krásné princezně v oranžových šatech se zeleným závojem, o velké zdravé mrkvi, svazcích plných vitamínů...

Když své vyprávění přinesli lidé králi, panovník měl radost nejen z krásné sklizně, ale i z množství příběhů, které byly v každé mrkvi. Uvědomil si, že mrkev je důležitá, třeba jako...jako sůl....

Večer se království sešlo u ohně, kde každý vyprávěl svou pohádku. Král všem poděkoval a vyhlásil ten nejkrásnější příběh. A víte o čem byl?

No jasně...o mrkvi!

Zelenina

MAGDALÉNA REMEŠOVÁ, 8. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Přemýšleli jste někdy nad tím, že zelenina také žije nebo že má duši? Protože já ano a tak mě napadlo, že svoje přemýšlení využiju pro mojí povídku.

Žila byla na poli u krásné dřevěné chaloupky zelenina. Nebyla to nějaká obyčejná zelenina, ona byla totiž živá. Žila pod hlínou a nikdo nevěděl, že je živá a že dokáže mluvit. Bylo celkem šest druhů tím pádem šest rodin. Rodina: mrkvova, cibulova, bramborova, řepova, celerova a petrželova. Všichni byli kamarádi. Žili pod hlínou a každý měl svůj udělaný domeček. V tom dřevěném domečku u kterého bylo to pole se zeleninou, žila babička s dědeček. Ani jeden z nich nevěděl, že jejich zelenina, kterou pěstují, má život. Občas k nim jezdily jejich děti. Měli vnuka Tomáše, který to tam měl opravdu rád, pomáhal dědovi na zahrádce kopat brambory, vytahovat řepu a mrkev každý rok. Letos mu zatím pomohl jen zasadit semínka. Dědeček se o zeleninu hezky staral, zaléval ji, hnojl a to vše s láskou. Zelenina si hezky žila pod hlínou. Po asi měsíc si dědeček začal říkat co se ze zeleninou letos děje. Dědeček ale nevěděl, že se zelenina tentokrát bojí. Zelenina se bála času! Času sklizně! Zelenina proto nevystrčila ani kousek její zelené natě. Dědeček byl smutný, že mu zelenina nevyrostla ani kousek. S jeho vnukem Tomášem udělali několik pokusů ale na nic nepřišli. Zeleniny bylo dědečka líto, tak se domluvily, že mu řeknou, že mají život a čeho se bojí. Dědeček jim ze začátku nevěřil a myslel si že se mu zdá nějaký sen, ale poté to dědečkovi začalo dávat smysl. Poté se to dozvěděl i Tomáš. Domluvili se, že zelenině musí nějak domluvit aby vyrostla. Bylo takové blbé zelenině říct, že musí vyrůst aby měli co do salátu a pro králíky, tak vymysleli plán. Plán byl následovný: Říct zelenině že zasejí další semínka už teď, aby měli zeleninu pořád. Zelenina souhlasila a pochopila, že roste pro dobrou věc a že se o ně dědeček hezky staral a tak si to zaslouží. Babička se už dědečka několikrát doptávala co s tou zeleninou je, ale dědeček zelenině slíbil, že to nikomu neřekne. Uplynul asi týden a už nad povrchem země byli vidět zelené natě některé zeleniny. Nakonec to všechno dobře dopadlo a zelenina se nechala sklídit. Dědeček s Tomášem postavili velký skleník, kde pěstovali zeleninu po celý rok a nikdo ze zeleniny se už nebál času sklizně.

Lepší zítřky

MARTIN SÁDLO, 9. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Ve stínu starobylého domu, který střežil statek rodiny Vackových, se začala sklizeň, každoroční rituál spojený s tvrdou prací. Obloha se zbarvila do odstínů podzimní oranžové, když se celá rodina spojila s přáteli a sousedy. Zemědělci začali sklízet výsledky své práce, například zralá obilí jablka a zeleninu. Do tvrdé práce se zapojily i děti zemědělců. Mezi poli stál starý mlýn, jehož kolo bylo velmi mohutné a stále se točilo. Ve mlýně se scházeli lidé z vesnice, kde si nejen předváděli plody své práce, ale vyprávěli spolu i příběhy které se jim přihodili. Paní Vacková, s rukama zašpiněnými od hlíny, radostně zahájila tradiční hostinu s prvním chlebem, upečeným z čerstvé mouky. Mezi stoly plnými dobrot, byl i mladý farmář David. Jeho oči zářily, když sledoval, jak se plody jeho péče stávají součástí společného stolu. Pociťoval tak spojení s přírodou a komunitou. Ale v jeho srdci zářila také touha po něčem víc, po objevování nových polí a možnostech, které čas sklizně nabízí. Jednoho odpoledne, když slunce pomalu klesalo k obzoru, se David rozhodl projít se polem, které právě sklízel. Vzdálený horizont mu připomněl neobjevená dobrodružství, výzvy a příběhy, kterého ho volaly. Při každém kroku vnímal šepot větru a tiché sklizené obilí. Vzápětí se setkal s tajemným starcem, který mu předal starobylou knihu s mapou neobjevených polí a příběhů, které na něho čekaly za horizontem. „Čas sklizně není jen o žních,“ řekl starý muž. „Je to také čas objevování nových cest a rozšiřování svého pole možností.“ Srdce Davida zaplesalo vzrušením. Po večeři sdělil svůj sen rodině a místním vesničanům. Společně s ostatními farmáři, kteří sdíleli touhu po objevování, se rozhodli vytvořit karavanu. Naladili své vozy a vydali se směrem k neznámým horizontům. Čas sklizně se tak stal nejen symbolem hojnosti, ale i začátkem nových příběhů a dobrodružství. Vesničané si uvědomili, že příběh nekončí u domova, ale je to i příležitost k růstům a novým začátkům, které přináší čas sklizně do jejich životů.

Konec léta

LINDA STROGANOVÁ, 8. TŘÍDA, JUBILEJNÍ ZŠ SVATOVÁCLAVSKÁ, STRÝČICE

Každý podvečer na konci léta jdu na louku ležící kousek od našeho domu. Odcházím ven do ještě stále teplého podvečerního odpoledne. Kráčím podél louky po dlouhé klikaté cestě. Cítím nádhernou vůni čerstvě sklizeného obilí. Slunce pomalu usíná a na obloze se začíná objevovat oranžová, červená a růžová barva jako na paletě neznámého malíře. Občas podél cesty narazím na keř s dozrávajícími ostružinami.

Dnes je ale louka jiná než jindy, jsou na ní velké žluté a zelené vrčící obludy. Obrovské stroje stále pracují na rozlehlé pláni, aby stihly včas sklidit úrodu. Ukrajují kousek po kousku ze žluté pláně. Chvilí je pozoruji a pak přidám do kroku.

Opodál slyším šumějící potůček, který protéká kolem cesty. Jakýsi výrazný, ale zároveň tichý zvuk, který vydávají cvrčci, je slyšet už trochu méně než v nejteplejších letních nocích. Na obloze vidím hejna ptáků, která nás pomalu opouští a připravují se na odlet do teplých krajín. Lehký, už chladnější vítr rozevlává moje vlasy. Pomalu obcházím louku. Na větší části louky už nejsou trsy trávy, ale velké koule obalené v bílém nebo zeleném igelitu.

Cesta, podél rybníka obklopena stromy, mě zavede na další místo, kde jsou stále zbylé klasy obilí. Šouravým krokem se začínám blížit zpátky do vsi. Na konci vesnice je několik velkých jabloní. Na stromech jsou už větší jablka, vybarvující jako tváře. Okolo ještě poletují včely a hlavně vosy. Myslím na to, že už brzy přijde podzim, to už se stromy svlékají. Okolo to pak vypadá, jako kdyby se rozlila červená, oranžová a hnědá barva všude po okolí. Ale dnes je všechno ještě ještě zalito jinými barvami. Zahrady jsou plné hojnosti, radosti a smíchu.

Ráda se procházím jen tak po louce, klid a vůně sklizeného je uklidňující. Mohu užívat poslední dny tepla v přírodě a být chvíli sama se sebou, svými myšlenkami.

Čas sklizně

MATĚJ SÝKORA, 7. TŘÍDA, ZŠ GUTOVA, PRAHA 10

Čas sklizně nám začíná,
léto pomalu usíná.
Podzim klepe na dveře,
bude dýňová večere.

Jdeme posbírat jablíčka,
maminka si dá šálek kafička.
Tatínek seká dříví na zimu,
ať máme teplou peřinu.

Hroznové víno se červená,
rtuť teploměru klesá.
Tráva už není zelená,
neseme klacíky z lesa.

Včelky ukončily svoji práci,
na kopci poletují papíroví draci.
Shrabeme listí, sklídíme brambory,
lepší než dělat úkoly do školy.

Na nebi objeví se první vločka,
čas sklizně letos končí, tečka.

Jahody

MAREK ŠANDERA, 9.TŘÍDA, JUBILEJNÍ ZŠ SVATOVÁCLAVSKÁ, STRÝČICE

Přijde-li čas sklizně,
všechny plody zrají.
A nejvíce jahody
na zahradě červenají.

Sladkoučké a červené,
plné šťávy, zrníček.
Ó, jak jsou lahodné,
už mám plný hrníček.

Z těch, co nesním hned,
vezmu sladkou šťávu
a přidám k ní med
vykouzlím marmeládu.

Do sklenic ji uskladníme,
do komory položíme.
Se sklizní jsme spokojeni,
na zimu dobře naladěni.

Můj týden v pohádkové zahrádce

KAROLÍNA ŠPŮROVÁ, 4. TŘÍDA, ZŠ STRŽ, DVŮR KRÁLOVÉ N. LABEM

Mám maličkou zahrádku,
krásnou jako pohádku.
Chodím se tam jen tak dívat,
vůni ovoce a zeleniny vnímat.

V pondělí si načešu jablíčka,
která jsou hodně slad'oučká.
Maminka z nich pak napeče
výborné svatební koláče.

V úterý sbírám maliny.
Bývá to práce bez dřiny,
protože je ihned sním.
Zralé jsou, to dobře vím.

Středu mám za den pohody,
čekají na mě jahody.
Dávám si je do kapsy,
čuchají k nim i mí dva psi.

Ve čtvrtek pozvu tetičky,
trháme spolu mrkvičky.
Polévku z nich uděláme,
jak je dobrá, radost máme.

V pátek si vezmu do ruky
tři velmi chutné okurky.
Nejdřív si je nastrouhám,
pak je k řízku podávám.

V sobotu a v neděli
bývám dlouho v posteli.
Proto když sbírám borůvky,
nechám si na nohou přezůvky.

Možná se vám podivné zdá,
že každý den jinou sklizeň má.
Vždyť v mé krásné zahrádce
je to přece jak v pohádce.

Prázdniny na vsi

KRISTÝNA ŠTEFKOVÁ, 8. TŘÍDA, ZŠ A MŠ URČICE

Tonda a Marta bydleli do sedmi let na vesnici, kde je spousta polí a sadů. Už od mala chodili vždy od září do října sbírat jablka do sadu, který patří jejich dědečkovi. Dědeček s babičkou bydleli kousek od družstva ve stejné vesnici jako jejich vnoučata. Poté, co se Tonda, Marta a jejich rodiče přestěhovali do města, bylo dětem po vesnici smutno, ale často jezdily na návštěvy k prarodičům. Každé léto, když byli na vesnici na prázdninách, pozorovaly děti večer kombajny vracející se z polí.

Jednoho léta, když bylo dětem jedenáct let, musely bydlet 4 měsíce u babičky s dědou, protože rodiče dostali pracovní nabídku v zahraničí. Děti byly nadšené, že mohou červenec až říjen strávit na vesnici. Kromě sadu mají jejich prarodiče také velkou zahradu, na které pěstují několik druhů zeleniny a ovoce. Když děti přijely, šly sbírat s dědečkem třešně a meruňky, ale když přišli ke stromkům, uviděli nemilou věc. Jedna polovina byla nazobnutá od špačků a druhá byla zničená velkou bouří, která předchozí noc řádila. Na stromě zbylo tak 10 % nezničených plodů. „Co budeme dělat, dědo?“ zeptaly se děti. Děda odpověděl velmi vážně: „Budeme doufat, že to neodnesly i ostatní plody, co máme na zahrádce.“ Když dotrhali alespoň zbytek ovoce, šli se podívat na jahody, a protože je dědeček přikryl plachtou, byly v pořádku. Bramborám déšť naopak prospěl a zbytek byl ve skleníku, takže se mu nic nestalo. Když babičce řekli, co se stalo, usoudila, že z takové trochy marmeládu neudělá. Tak jim ovoce umyla a dala na talíř, ze zbytku potom upekla buchtu.

Prázdniny si děti moc užívaly, jezdily na výlety, chodily s kamarády ven, koupaly se a taky už vyhlížely, kdy dozraje obilí a jablka v sadě. Na začátku srpna jeden večer seděly na zahradě a viděly jedoucí kombajny s traktory, které měly plnou vlečku. Šly k plotu a nadšeně je pozorovaly. Ten večer před spaním jim děda slíbil, že se půjdou zítra podívat na pole a budou pozorovat stroje. Děti nemohly dospat rána. „Je ráno! Vstávejte,“ vykřikl Tonda. Než vyrazili k poli hledat kombajny, dala jim babička pití a kšiltovky, aby nedostali úpal. Když po dvaceti minutách kombajny našli, sedli si na kopec a jen vše tiše pozorovali. Po půl hodině si stroje daly pauzu na kraji pole. Dědu napadlo, že by se mohl jít zkusit zeptat, jestli by se nemohli do kombajnu podívat. Vzhledem k tomu, že se děda s řidiči kombajnu zná, ochotně přikývli, dokonce dětem nabídli, že se v něm mohou i projet. Děti nadšeně souhlasily a začaly do kombajnu nasedat. „To je tak super,“ radoval se Tonda. „Joo to je,“ souhlasila Marta. Když děti dojezdily, rozloučily se, poděkovaly a šly s dědou domů. Celou cestu dědovi vyprávěly ten suprový zážitek.

Po zbytek prázdnin skoro každý den sourozenci večer pozorovali vracející se kombajny a snili o tom, že jednou to bude i jejich práce. Začátek září znamenal, že se děti po prázdninách vrátí do školy. Hned po škole šly ale pomáhat vyorávat brambory. Na zahradě měli pět řádků, které musí sesbírat, protože by je jinak napadla mandelinka bramborová. „Babi, a jak vypadá vlastně ta mandelinka?“ zeptal se Tonda. „Je to takový středně velký brouk, je žlutooranžový a má na sobě černé pruhy,“ odpověděla pohotově babička. „Aha děkuji, snad tam nebudou,“ řekl Tonda. Když brambory dosbírali, tak děda dětem řekl, že tak za dva týdny už budou moci do sadu pro jablka. Každý rok děti chodí jeden víkend na přelomu léta a podzimu s jejich kamarády do sadu a soutěží, kdo posbírá více jablek. Letos to měli v plánu znovu, ale rozhodli se, že posbíraná jablka dají do domova důchodců a do nemocnice.

Hned v sobotu ráno se sešli a šli sbírat. Kamarádů bylo šest a chtěli za víkend posbírat co nejvíce jablek, takže ani nevyváděli žádné hlouposti, ničím se nezdržovali a jen sbírali. Poškozená jablka odkládali do kýble a potom je zanesli zvířatům do družstva. Po víkendu jablka naskládali do krabic a jeli je darovat nejprve do nemocnice, kde za ně byli moc rádi, a potom do domova důchodců. Tam je ale dávali starým lidem osobně a k tomu jim i vyrobili přáníčka pro radost. Udělali jim tím obrovskou radost, a protože jeden z kamarádů má v domově důchodců pradědečka, tak se v pokoji zdrželi. Když si s ním povídali, tak se Marta zmínila o tom, jak byli s Tondou v kombajnu. To ho moc zaujalo, protože sám kdysi pracoval v zemědělství. Byl rád, že i v této době to děti táhne k této práci. U pradědečka děti zůstaly ještě dalších dvacet minut, během kterých jim vyprávěl o svém povolání a co všechno díky němu zažil. Děti se taky dozvěděly, kam pak posekané obilí putuje a co se s ním dále děje. Potom se rozloučily, rozdaly ještě zbylá jablka a šly domů. Doma už na ně čekala babička s moštem a jablečným koláčem.

Děti do konce října nadále chodily vypomáhat do sadů, a když se jejich rodiče vrátili z pracovní cesty, tak na ně skočily a začaly jim vyprávět, co všechno se stalo. Když se potom vrátily zpátky domů do města, byla už poněkud zima. Dětem se po vesnici moc stýskalo, ale už se těšily na další léto, až budou se sklizní zase moct pomáhat.

Chmel

MIROSLAV VČELAŘ, 9. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Až nastane ten pravý čas
a chmel dozraje do správné hořkosti,
na chmelnici rozezní se hlas:
„Jde se sklízet a žádné lenosti!“

Ihned přijede chlap s traktorem,
 jenž ovládá ho lehce jako hračku,
 během chvíle projede celým hektarem
 a už míří na česačku.

Tam je připravená kupa lidí,
 jež má také plno práce,
 z chmelových šišek špinu sklídí
 a neodpočívají ani krátce.

Chmel se pak usušit podaří,
 slisuje, zabalí a pošle dál,
 tam, kde sládek nápoj z něj uvaří.
 Jo pít tohle pivo bych si přál.

Čas sklizně

ELIŠKA VOSEJPKOVÁ, 8. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Ve vesnici Zlatý Potok, zahalené v zeleném klidu, se každoroční období sklizně stávalo jakýmsi vrcholem společenského života. Rodiny se scházely, vesničané se radostně potkávali na polích a očekávání hojné úrody naplňovalo vzduch nadějí. Ale přišel rok, kdy se do tohoto utlumeného kouta světa vkradl jediný farmář, jehož vizionářství mělo změnit osudy celé komunity.

Martin, mladý a neohrožený, měl v očích plných nadšení a srdci nabitým odhodláním, ambiciózní plán spojit staré zemědělské tradice s moderními technologiemi. Jeho myšlenka, představit venkovskému životu nový směr, se setkala s pohrdáním některých tradičních farmářů, kteří zůstali věrní osvědčeným postupům.

Nicméně Martin nebyl muž, který by se nechal odradit. Se zápalem revolucionáře přešel od slov k činům. Přivedl do Zlatého Potoka moderní technologie, zavedl nové zemědělské metody a předváděl na vlastním poli, jak mohou novinky skutečně zlepšit úrodu. Jeho nekompromisní přístup začal měnit myšlení místních, kteří postupně začali vidět v jeho plánech šanci na obnovení prosperity vesnice.

S nástupem období sklizně bylo Zlatý Potok na pokraji změny. Pole, která dříve stála jako němé svědkyně času, nyní zářila novým životem. Obyvatelé, kteří byli kdysi rozdělení názory, nyní pracovali společně na sklizni, sdílejíce radosti z obrovské úrody a nových možností, které se otevřely díky Martinovým inovacím.

Slavnost sklizně byla nejen slavnou hojné úrody, ale i symbolem nové éry pro Zlatý Potok. Martin, původně vnímaný jako odvážný výtržník, se stal váženým vůdcem a inspirací pro mladší generace. Jeho příběh putuje nejen vesnicí, ale i za její hranice, šíříc optimismus a víru ve spojení minulosti s budoucností.

V malebném Zlatém Potoku se tak napsal epický příběh o odvaze, inovacích a síle společenství. Sklizeň se stala nejen časem úrody, ale i obdobím, kdy se lidé spojili ve prospěch celé vesnice. Martinův příběh, který začal jako odvážný experiment, se proměnil v legendu o proměně a obnově, která ovlivnila nejen osudy jednotlivců, ale i celého kraje.

Láska nalezená v osudný den

CUONG ANH VU (DAVID VU), 8. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Kdysi dávno v jedné malé vesničce začal podzim. Listí zdobilo stromy na ulicích jako duha. Všichni dneska vstávali brzy, protože nastal čas velké sklizně. I já jsem s mladší sestrou vstal brzo ráno. Dlouho jsme se na tento den těšili, protože tenhle rok jsme přemluvili rodiče aby nás nechali strávit tenhle den s babičkou a dědou. Ostatní roky jsme jen poslouchali prarodiče jak vypráví o tomhle dni a vždycky jsme já i moje sestra nadšeně poslouchali. Tenhle rok ho dokonce sami zažijeme a to ještě dohromady s naší užasnou babičkou a dědou. Oba je máme strašně rádi. Babička vždycky udělá ty nejlepší zákusky a další dobrotu a děda je nejlepší vypravěč příběhů, hlavně protože často do toho i kreslí obrázky na papír, aby to bylo jako film. Náš nejoblíbenější příběh je to, jak se babička s dědou poznali. Bylo to dávno když ještě byli oba mladí a stalo se to přesně v den velké sklizně, proto také doteď babička i děda jsou z tohohle dne nadšení. A protože rádi na ten den vzpomínají tak i dneska nám děda vyprávěl o tom, jak se s babičkou poznali. Tak jsme si se sestrou sedli do obývacího pokoje a spolu s Oliverem, jejich roztomilý pejsek, jsme pozorně poslouchali dědu, jak vypráví.

Kdysi dávno jsem se procházel po mé cestě domů ze školy a šel jsem přes naše malé náměstíčko. Normálně chodím po škole hned domů, ale den jsem se rozhodl se projít, protože byla velká sklizně a na náměstí bylo hezky vyzdobeno. Cesty lemovali pestrobarevné stromy, které pod odpoledním sluníčkem dávali místu hřejivý nádech. Uprostřed náměstí byla fontána a u ní lavičky. Lidé tak už připravovali vozy a koše na sbírání všeho co za rok vyrostlo. Také tu už stáli i podzimově vyzdobené stánky, kde po sklizni se prodává vše co se nasbíralo. A ještě, že jsem to udělal! Uprostřed náměstí seděla roztomilá holka, které dle pohledu bylo asi tak stejně jako mě. Z dálky jsem neviděl, a tak jsem se rozhodl se jí zeptat. Pozdravil jsem ji a zeptal se kdo je, jelikož jsem ji tu ještě neviděl. Dozvěděl jsem se, že se nově přistěhovala a že tu ráda sedí a kreslí. To mě potěšilo, protože i já tu rád sedím a kreslím.

Každým dnem jsme se začali víc a víc kamarádit, a nakonec jsem se jeden rok rozhodl se jí zeptat, zda by se mnou nechtěla na velkou sklizeň. Báť jsem se, že nebude chtít, ale ona jako vždycky se strašně roztomilě usmála a řekla, že se mnou půjde ráda. A takhle začala naše láska s babičkou vypráví děda. Každý rok chodili spolu na sklizeň a doteď spolu chodí. Děda vždycky počká na babičku, než se chytí jeho ruky a spolu vychází na slavnost.

Ačkoliv velká sklizeň mnohokrát znamená konec období, pro někoho jako jsou naši prarodiče to znamená něco nového.

(Ne)šťěstí ve Šťastníkově

NIKOL ZAČALOVÁ, 7. TŘÍDA, ZŠ A MŠ URČICE

Na konci malé vesničky jménem Šťastníkov v dřevěné chaloupce žila byla Anička s maminkou a svým bratříčkem Vojtíškem. Byli chudí, ale vlastnili velký sad s jabloněmi a hrušněmi. Když se blížil podzim, Anička a Vojtíšek museli v sadu sbírat ovoce. Jejich maminka byla těžce nemocná a neměli peníze, aby jí koupili lék. Maminka jej potřebovala, aby se uzdravila. Anička se snažila vydělávat a šetřit každou minci, aby měli na lék pro maminku.

Začal podzim a už bylo na čase začít česat jablka a hrušky. Vzali s Vojtíškem bedny, košíčky a šli sbírat. Byl už skoro večer a setmělo se. Anička prohlásila, že už půjdou domů a budou sbírat zase zítra, až se vyspí a posilní snídaní. Nastal druhý den ráno. Postarali se o maminku a o koně, kterého mají po tatínkovi. Ten zemřel, když byli Anička i Vojtíšek malí. Jak šli cestou do sadu, zastavil u nich kočár s koňmi a vystoupil vznešený muž. Anička i Vojtíšek se uklonili a pozdravili. „Promiňte, děti, kdo vlastní tento sad?“ oslovil vážený pán sourozence a ukazoval při tom na jejich sad. „Sad je naší maminky, ale protože je vážně nemocná, staráme se o něj my,“ odpověděla nesměle Anička. „Hmm, zajímavé, mohli byste mi utrhnout jedno jablko a jednu hrušku na ochutnání?“ zeptal se pán. Anička neváhala a muži vyhověla.

Jeli tedy společně do sadu a Anička muži dala jablko. Ten se do něj zakousl a nemohl uvěřit, jak sladká a šťavnatá jablka jsou. Vojtíšek mu podal hrušku a muž byl velice mile překvapen, jak výborná jablka i hrušky pěstují. „Když mi do zítřejšího odpoledne natrháte 8 beden jablek a 8 beden hrušek, dobře vám zaplatím,“ pronesl muž. Anička se musela nejprve poradit s Vojtíškem, jestli by to zvládli natrhat sami a jestli by i něco zbylo pro ostatní z jejich vesničky, kteří si od nich každý rok plody kupují. Dohodli se, že to půjde, po muži ale požadovali, aby zaplatil polovinu částky na maminčin lék. „Kolik lék pro vaši maminku stojí?“ zajímal se. „Padesát zlatých mincí,“ odpověděla smutně Anička. Muž nijak dlouho neváhal a řekl, že jim dá 60 zlatých. Oba sourozenci nemohli uvěřit, že vznešený muž je tak štědrý a ochotný jim pomoci uzdravit maminku. Hned se pustili do práce. Po pár hodinách měli oba nasbíráno a měli radost, že to stihli a ještě jim dost jablek a hrušek zbylo. Všechny bedny dali k sobě a nechali je v sadu, protože věděli, že jim to nemůže nikdo vzít.

Na druhý den ráno mamince řekli, co se bude dít a že jí potom vyléčí. Maminka byla velice šťastná a moc jim děkovala. Anička a Vojtíšek potom šli do sadu trhat ovoce, aby je mohli prodávat ostatním z vesničky. Jakmile přišli, uviděli něco strašného. Všechny bedny s jablíčky a hruškami byly rozkopené a poničené od trpaslíků, což Anička usoudila podle malých stop na zemi a slabého chichotání ozývajícího se z nedalekého keře. Anička začala plakat, co si počnou, protože za chvíli si přijede vznešený pán pro své ovoce, ale oni ho nemají. Vtom najednou se jeden strom rozzářil a objevila se malá kouzelná víla. Anička i Vojtíšek nemohli uvěřit, co vidí. Víla se jim představila jako Jasmínka. „Ničeho se nemusíte bát, jediným kouzlem dokážu veškerou zkázu dát znovu do pořádku!“ Řekla jim, že jsou moc hodní, že pomáhají mamince a starají se o ni, proto si zaslouží její pomoc. Víla vyslovila kouzlo a zase byly všechny bedny plné. Anička s Vojtou nevěřili svým očím a víle moc děkovali.

Za malou chvíli přijel muž i s kočárem a penězi. Pomohli mu dát všechny bedny do kočáru, muž jim dal peníze a poděkoval. Oni byli šťastní, že mají konečně peníze na mamčin lék na uzdravení. Ze zbylých a našetřených peněz opravili svoji malou chaloupku, aby tam měli v zimě teplo a hezky se jim tam žilo. Maminka se uzdravila a Anička i Vojtíšek byli velice šťastní a takhle hezky tam žili až do smrti. Zazvonil zvonec a pohádky o rodině ze Šťastníkova je konec.

Čas sklizně

TOBIÁŠ ZEMAN, 7. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Čas sklizně je moje nejoblíbenější období. Všude je barevno a jsou čerstvé plody. Sklízají se jablka, ořechy, hrušky a podobné dobré věci. Proto, když je špatná úroda, tak mě to mrzí.

Jednou se stalo něco záhadného a úroda nebyla, a to už se i maminka a tatínek divili. Chodili sem a tam a hledali alespoň jediný plod, nebo stopu kam mohla úroda zmizet. Ale nic. Když tu náhle jsem objevila krásná malá dvířka do jednoho z kmenů. Zavolala jsem tedy rodiče, pak jsme si společně klekli a já opatrně zaťukala.

Otevřel mi takový malý roztomilý mužíček a řekl: “Co chcete?” Než jsme stihli odpovědět, netrpělivě pokračoval? “Tak co?!”

Pomalu jsem tedy začala: “Chtěli jsem se zeptat,” odmlčela jsem se, “jestli nevíte něco o zmizení všech těch plodů?”

“Vím,” odpověděl, “pojď dál.“ Už byl na odchodu, když tu se náhle otočil na patě a zamyšleně pronesl: “Jsi moc velká.”

“No, asi jo,” odpověděla jsem mu s úsměvem.

“Počkej tady,” řekl a na chvílku odešel.

Když se vrátil, v ruce držel jablko. Už jsme s rodiči chtěli vlézt dovnitř, když nás mužíček zarazil:

“Ne, ne, jen ty,” a podal mi to jablko.

Kousnula jsem do něho a najednou se zmenšila a on mě pozval dál.

Tam mi vysvětlil, že to ovoce ukrad on. Udiveně jsem se zeptala proč. Vysvětlil mi, že to udělal, protože moc hnojíme, a to že je prý pro svět špatné. Pak slíbil, že když týden nebudeme hnojit, tak nám úrodu vrátí. No, co jsem mohla dělat. Rozloučila jsem se a vylezla ven, kde jsem to řekla rodičům.

Táta byl v pohodě, ale máma se cukala “že prý musí pohnojit kytky, aby hezky kvetly”. Nakonec ale ustoupila a těch sedm dní to nějak vydržela.

Osmý den ráno jsem se probudila a venku to vypadalo krásně. Ovoce se vrátilo na stromy. Hned jsem běžela skřítkovi poděkovat, ale dvířka na stromě zmizela. Zaklepala jsem tedy na kmen stromu v místech, ke předtím byla, ale nikdo se neobjevil. Mrzelo mě to, ale nedalo se nic dělat. Zašeptala jsem tedy: “Děkujeme” a šla pryč.

A to je konec mého příběhu. Teď zbývá jediná otázka. “Plyne z toho nějaké ponaučení?” “Ano, nehnojte, opravdu to ovzduší ani přírodě nepomáhá.”

Podzimní sklizeň

DIYORBEK ZIYODULLAEV, 8. TŘÍDA, ZŠ NA DLOUHÉM LÁNU, PRAHA 6

Den se pomalu krátí a večer se začíná prodlužovat. Začíná podzim, pro někoho nejkrásnější období v roce. Je to doba, ve které nám příroda ukazuje svou největší krásu.

Ráno začíná být chladné, rtuť teploměru klesá stále níž a na trávě se třpytí malé kapičky rosy. Ranní mrazík a hustá mlha jsou pro toto období typické. Sotva se sluníčko vyhoupne nad obzor, vše živé k němu obrací svou tvář, aby se ještě ohřálo. Každý brouček, včelka, ptáček i lesní zvěř se začíná připravovat na dlouhý zimní spánek. Snáší si do pelíšků různé dobroty, aby přečkali období, ve kterém budou jen sladce spát. I květiny už odevzdaly svou krásu, ale některé teprve zazáří. Stromy se začínají měnit v pestrou paletu barev a ovoce dozrává na stromech. Je čas sklizně a vinobraní. Na polích se ve větru snáší papíroví draci a děti vesele skotačí.

Není nad to sednout si k rozehrátým kamnům a v ruce držet šálek horkého čaje. Z okna jde vidět měnící se přírodu, listí, s nímž si hraje vítr i lidi spěchající někam, kde by se trochu ohřáli.

Čas letí neskutečně rychle. Než se nadějeme, přikryje vše bílá sněhová peřina a nad vším převezme svou vládu paní zima.

Nářek pole

ELIŠKA DVOŘÁKOVÁ, 2. ROČNÍK, SOŠ A VOŠ BŘEZNICE

Na poli jsem trávil celé mé dlouhé dny. Často už za rozbřesku klepaly o polňačku kopyta našich koní a vydávala uklidňující rytmický zvuk a mnohdy až unavené slunce zalézající za obzory nám teprve naznačilo, že i my, stejně zdrhaní, jako slunce, bychom se měli vrátit domů a odpočinout si. Nebylo to nic nezvyklého, ostatně, fungovali tak všichni naši sousedé široko daleko a nepřišlo mi na tom nic zvláštního. Když jsme ale občas byli s prací hotoví dříve, anebo když mi otec někdy sdělil, že můžu dnes odejít dřív a odpočinout si, radostí jsem vždy z pole utíkal, jako o život. Tyhle volné chvíle jsem úplně nejraději trávil na prochládlé a špinou pokryté zemi v naší útulné stodole provoněné senem, kde jsem zbožňoval civět na pavučinami poseté okenní rámy a v myšlenkách se ztrácel do jiných realit. Měl jsem svůj oblíbený vymyšlený svět, do kterého jsem utíkal nejraději a nemluvil jsem o něm vůbec s nikým, ale věřil jsem, že jednou bude existovat. Byl to budoucí svět, ve kterém jsem si představoval naši vesnici za sto let. Naši studenou stodolu, naše bohaté pole. Představoval jsem si naše sady, naši rodinu za sto let. Věřil jsem, že za sto let bude svět mnohem lepší a zoufale jsem toužil se posunout v čase. Vnímал jsem, že všichni jsme byli už na pokraji našich sil a přál jsem si, aby bylo vše aspoň o kapku jednodušší.

Jednoho rána jsem si jako obvykle oblékl své špinavé kalhoty, zadíval se na ruce plné mozolů, které se přes krátkou noc nestihly zahojit, a vyrazil do stáje. Venku bylo sychravo a slunce se dralo přes tmavé mraky na oblohu, aby prohrálo vše živé na zemi. Vešel jsem do stáje a spatřil jsem prázdnou stáj. Byla tichá. Neozývalo se žádné hladové řehtání. Neslyšel jsem žádné chlemtání vody. Vydal jsem se na pastvu, ale přestože jsem ji celou prošel, koně jsem nenašel. Naši koně nikdy neutíkali. Poslušně čekali každé ráno na můj příchod a vřele mě vítali. Vrátil jsem se do stodoly a teprve si všiml, že stodola vypadá docela jinak. Kde visí naše srpy a kam zmizely chomouty? Kam se poděla vlečka? Brány? Pluh? Zašel jsem za roh, kde jsem odkládal svou kosu po dědečkovi. Často jsem kolem ní chodil a dlouze ji obdivoval. Občas, ať už byla třeba doba setí, jsem si na dědečka vzpomněl a zašel do stodoly si nabrousit ostří. Místo mé oblíbené kosy teď ležela červená krabice na čtyřech kolečkách. Měla podobná řídítka jako náš starý polorozpadlý trakař. Najednou se kolem povalovala hromada nových věcí, které mi nic neříkaly. Zmateně jsem vyšel ven a všechno se najednou zdálo docela jiné. Vzduch přišel mi těžší než obvykle, stromy vypadaly nešťastně. Věděl jsem, že i kdyby všechno na světě do jednoho se změnilo, naše pole zůstane navždy stejné, a tak jsem se vydal na každodenní cestu polňačkou k našemu rodinnému poli, a přestože jsem tentokrát neposlouchal zvuky kopyt našich kobyl, předstíral jsem, že se nic neděje. Cesta mi trvala nezvykle dlouho, nohy mě bolely a slunce stihlo přebrodit značnou část oblohy a než jsem došel k poli, bylo už skoro přímo nade mnou. Naše pole vykuklo za lesem a já jsem okamžitě padl na kolena. Ihned jsem poznal, že našemu poli se stalo něco hrozného. Po poli jezdil kolosální vůz a já jsem z cesty sledoval, jak nemilosrdně ničí naše pole. Rozeběhl jsem se k tomu jezdícímu stroji a těsně před ním padl znovu na kolena. Červený vůz zastavil a vystoupil z něho mladý kluk, snad jen o pár let starší, než jsem já sám. Oproti mně měl výrazně jemnější ruce a dokonale čisté oblečení. Mířil ke mně a jeho pohled nevypadal vlídně. Bez pozdravu se mě zeptal, co tady chci a já zaraženě odvětil, že toto je přece naše pole. Každý ve vesnici to ví. Pracuji tady s našimi koňmi každý den. Sklopil jsem hlavu k zemi a zahleděl

se na své ruce. Byly špinavé a udřené. Vzal jsem do nich kus zeminy a pečlivě jsem si ji prohlídl. „Co děláte naší půdě?“ Poznal jsem, že je slabší. Že nejspíš méně plodí. Byla chudší. Zadíval jsem se na červený vůz pár metrů přede mnou. Byl skoro stejně vysoký jako naše stodola. Sklopil jsem hlavu zpět k zemi a viděl jsem, že tenhle vůz naše pole obral o bohatství. Že tenhle kluk postávající rozdurděně přede mnou se k našemu poli nechová správně. Viděl jsem mu na očích, že to nedělá s dostatečnou láskou a šetrností. Taky nevypadal ani trochu unaveně. Za to naše pole ztratilo své kouzlo.

Mí tažní koně

VENDULA LINDNEROVÁ, 2. ROČNÍK, VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

Bylo jaro. Sníh tál a odhaloval trávu, která po zahřátí vytáhne svá dlouhá zelená těla za sluncem. Na okrajích luk, kam se ještě nedostaly paprsky slunce, se ještě pořád držel zledovatělí sníh. Ale na mezích, kam už paprsky dosáhly, z trávy vykukovaly malé bílé květy sněženek. Ve stáji koně netrpělivě přešlapovali a řehтали. Ucítili jaro, jako každá živá bytost a rostlina.

Slunce jí zahřívalo tvář, když stála na tom mrazem promrzlém zápraží, které se tak dlouho ohřívá. Nadechla se a ucítila tu známou vůni jara. A také ji zplna slyšela. Ptáci začali zpívat a to bylo dobré znamení. „Dnes sis přispala.“ hlas zněl pobaveně a nesl se od chliva. Podívala se na muže stojícího opodál. Kalhoty měl umazané a ruce prací sedřené, ale úsměv měl srdečný. Věnovala mu letní úsměv a popřála mu dobré ráno. Poté zamířila zpět do chalupy. Přiložila do kamen a dala ohřát vodu. Muž vešel do světnice za ní. „Už je podojeno. Zvířata jsem také nakrmil. Jen vyved' koně na pastvu, než s nimi hoši pojedou do města.“ řekl a položil bandasku s mlékem na stůl. „Děkuji otče.“ řekla.

Uchopila bandasku a zanesla jí do sklepa, kde se držel chlad. Poté se vydala do stodoly. Otevřela velká vrata a ucítila vůni sena a koní. Koně začali otáčet své velké hlavy směrem k dívce a některý i nedočkavě zařehтал. Přistoupila jednomu z nich a hladila ho po dlouhé husté hřívě.

Řetězy, kterými byli koně přivázáni, začaly chrastit, jak s nimi házely sem a tam, když svými velkými hlavami nedočkavě pokyvovali.

„Já vím, že to cítíte. Je tu jako, jak má být.“ a zabořila prsty do krásné hřívy druhého koně. Náhle uslyšela zvenku hlasy a do stodoly se smíchem vpadli dva mladíci. Oba měli světlé oči, ale jinou barvu vlasů. Jejich hlasy byly zvučné a hluboké. Oblečení měli stejně špinavé a oprané, jako jejich otec. A laskavost jim svítila z očí, také jako jejich otcí.

„Myslela jsem, že jste u řeky.“ řekla na pozdrav.

Mladíci dělali na oko uražené a opřeli se o otevřená vrata.

„Ne milá Beáto. Tatínek, jakožto správný dobroděj, nás vyslal za panem Neználkem.“ při těchto slovech se oba ušklíbli.

Beáta moc dobře věděla, kdo je pan Neználek. Pravým jménem to byl pan Malý. Přistěhoval se z jednoho menšího města z jižních Čech a k dobytku přišel jak slepý k houslím. Mladíci mu dali tuto přezdívkou potom, co se snažil podojit jalovici.

„Prej, že se mu zaběhlo prase.“ pokračoval jeden z nich.

„Když jsme tam přišli, zjistili jsme, že prase zaběhlo do lesa a tam ho už nechytíme.“ dokončil významným odplivnutím na hliněnou zem stodoly.

Beáta se jen usmála.

„Jakube, Metoději! Kluci mizerný, já vás slyšel, tak se ukažte.“ otcův hlas se rozléhal stavením na všechny strany.

„Otče, tady ve stodole.“

Dívka se otočila a rychle začala odvazovat koně.

„Kluci, no tak, pomozte mi!“ žadonila.

Každý odvázal jednoho koně a rychle vyšli jako průvod ze stodoly. Podkovy na kamenných dlažkách krásně klapaly. Velká a mohutná zvířata kráčela s krásou a vznešeností. Jejich dlouhá hříva se vlnila a hlavy nesli vysoko nade všemi.

Byli tři. Všichni krásní a majestátní. Jejich jména byla jednoduchá a dobře zapamatovatelná. Nora, Zora a hřebeček Mikuláš.

Sousedé jim je záviděli. Hlavně hřebečka Mikuláše, kterému dlouhá kaštanová hříva na čele padala až k nozdram. „Kluci, na pastu odvede kobyly Bety. Vy zapřáhněte Mikuláše a jedte rovnou do města. Jen počkejte, až vám naplním vůz.“

Za otcem se plahočilo malé děvčátko s košíkem plným vajec.

„Hlavně to nerozbij, Aničko.“ řekl otec smířlivě.

Děvčátko se na něj zle podívalo, pak mu košík podalo a rozběhlo se kolem stodoly ke koním.

„Vid', že si můžu sednout. Vid', vid'.“ máchala rukama a běhala kolem kobyly dokola. Ty jen sklonily mohutné hlavy a nechaly se laskat po lysině.

„Tak pojď.“ řekl Jakub a vysadil dívku na jednu z kobyly.

„Počkejte, jen odvedu koně na pastvu a pojedu s vámi.“ řekla Beáta a pobídla kobyly.

Když přišla, už bylo zapřázeno a vůz byl naplněn vejci, uzeným masem a hliněným nádobím.

Beáta si sedla dozadu do vozu a přela se o dřevěnou zábranu.

„Já chci jet taky.“ křičela na ně Anna, když vyjížděli ze stavení.

Běžela za nimi až na konec vsi. Otec se jejímu počínání jen smál.

Podkovy na dlažebních kostkách cinkaly a rušné město se jim zjevilo před očima. Zastavili u jednoho z malých krámků a složili tam svůj náklad.

Pan Friz, který kráček provozoval, jim vše pomohl vyložit a nanosil do malého skladu v zadních prostorách obchodu.

Když projížděli kolem hostince, Jakub mrkl na Metoděje a ten prudce zvolal: „Prrr.“

Beáta zastavení nečekala a bolestivě dopadla na prázdnou dřevěnou přepravku, ve kterém vezli uzené maso.

„Co vyvádíte.“ vyštěkla po nich našťvaně.
„Jdeme na jedno.“ řekl Metoděj a seskočil z kozlíku.
„Ty tu hezky zůstaň sestřičko a hlídej.“ doplnil ho Jakub.
„Ale vždyť musíme domů. Otec nás bude shánět.“ křikla na ně netrpělivě.
„Co dome. Tam je jen práce. Neboj, za chvíli jsme zpět.“ a zmizeli ve dveřích hostince.
Beátě nezbývalo než čekat. Slezla z vozu a začala hladit Mikuláše po hlavě.

Velká kulatá okovaná kopyta rozvážně kráčela po jarní louce. Kůň za sebou měl zapřažené brány, které postupně vytrhávaly starou trávu a narušovaly mech.

Jakub se loudal na konci opratí a šoupal zrudně nohama. Nora se rozvážně vlekla, stejně jako její kočí a oba byli značně zrudění.

„Taková práce mě nebaví.“ prskl Jakub k malé Aničce, která Noře seděla na hřbetě a malýma se držela chomoutu.
„Chtěl bych jet s Metodějem. Tam je alespoň nějaká zábava.“ dodal podrážděně.

Metoděj mezitím tahal s Mikulášem velké klády z lesa až na prašnou cestu, která vedla kolem vesnice. Na cestě stál vůz s dvojspřežím koní z pily. Mladík obvázal silný plochý řetěz kolem kmene, ležící na zemi a sepnul do očka. Vždy řetěz uvazoval tak, aby se dal rychle povolit, kdyby se kůň splášil. Stoupl si tak, aby ho kmen nesrazil, když se Mikuláš rozejde a zavelel: „Hyje.“ kůň se zapřel. Jeho silná kopyta se zabořila do jehličí pod jeho nohama. Kmen se pomalu rozjel.

„Moc ti děkujem. Bez tebe a tvýho koně, bysme to asi nikterak nezvládli.“ děkovali muži, kteří les vlastnili, ale s koňmi to neuměli a jinak vytáhnout ty kmeny nešlo.

„Bez koní se neobejdem. A to ani v budoucnu.“ řekl Metoděj a pomalu odcházel s Mikulášem k domovu.

Naše krajina a zemědělství dnes a dříve

RŮŽENA LIŠKOVÁ, 2. ROČNÍK, SOŠ A VOŠ BŘEZNICE

Krajina je nezbytnou součástí zemědělství. Podle krajiny a půdy v ní se rozhodujeme, co kde budeme pěstovat, aby to bylo co nejefektivnější.

Zemědělství je tu už od vzniku lidstva. Je to zdroj na výrobu potravy pro lidi i zvířata.

Zkusme se ale poohlédnout dozadu na naše předky. Všechno to začalo už od vzniku člověka, protože se člověk musel nějak uživit. Člověk vlastně zemědělství založil, aniž by si to uvědomoval. I když začínal obdělávat půdu s primitivními nástroji. Ty daly základ dnešním strojům. A tím nám usnadnili práci.

Přibližně před sto lety se tráva sekala kosou, seno se ručně večer kopilo a ráno zase rozhazovalo a přes den obracelo. Suché seno se ručně nakládalo na žebříňáky a vozilo do stodoly.

Obilí se selo ručně a později primitivními sečkami. Sekalo se ručně kosou a následně se z něj vázaly snopy, ze snopů se poskládaly panáky a ty se nechaly na poli uschnout. Potom se snopy z panáků naložily na žebříňák a odvezly do stodoly. Ze snopů se cepy vymlátilo obilí.

Další důležitou plodinou jsou brambory, které se ručně sázely, okopávaly i dobývaly ze země. Stejně tak řepa se ručně po zasetí okopávala a ručně jednotila, aby nerostla tak hustě. Potom se ručně vydobyvala, dala na hromadu a vlakem se dovážela do cukrovaru.

K práci na loukách a polích lidé používali koně a krávy. Vesnické děti pásly dobytek na loukách a přitom si hrály. Krávy lidé dojili ručně. Zvířata jsou také velkým přínosem pro zemědělství. Dávají nám například mléko, vlnu, maso a hnůj od dobytka se využívá na hnojení polí.

Dříve se hospodařilo na malých políčkách. Ve vesnici byla spousta sedláků. Veškerá práce v zemědělství byla dřina, na polích pracovala celá vesnice. Lidé pracovali ručně, navzájem si pomáhali a zpívali si při práci. Byli spjatí s přírodou a rozuměli jí. Podle ní si plánovali práce. Například věděli, že když je na pohled tmavý les a zdá se být blízko, bude pršet. Lidé přírodu poslouchali, znali ji a tím si ulehčovali práci.

Když později kosy na sekání trávy a obilí nahradily sekací stroje a mlátičky, byl to veliký pokrok.

Od té doby se zemědělství výrazně změnilo a pořád se vyvíjí a jde kupředu. Používáme moderní stroje, které nám zlehčují práci. A proto v zemědělství pracuje mnohem méně lidí než dříve.

Krajina se hodně změnila. Dříve byly remízky a meze, které rozdělovaly jednotlivá políčka a loučky. Kde bylo vlhko, byly louky. Později se vše odvodnilo a spojilo do velkých celků. Zmizením remízků a mezi ubyli koroptve, křepelky, zajáci. Dnes jsou pole a louky velké a obhospodařují je velké podniky s velkými a výkonnými stroji, které jsou obsluhované minimem lidí. I při dnešní moderní technice je ale zemědělství náročná práce. Někteří zemědělci dřou od rána do večera, abychom měli co jíst a tuto úžasnost si ani neuvědomujeme.

Dnes se na obdělávání luk a polí používají místo dobytka traktory. Tak například tráva se dnes seká žacími lištami s různě širokými záběry, které jsou zapřaženy za traktor. Seno se obrací obracečkami, potom se nahrnuje na řady shrnovačem píce a lisem se lisuje do balíků. Balíky sbírá samosběrací vůz a odveze je do seníků. Seno je skladnější, uskladňuje se na menší ploše. Krmivo pro dobytek se i senázuje. To je napůl suché seno, sebere se sběracím vozem, který si trávu sám nařeže a odveze do jámy, kde se udusá a přikryje plachtou.

Obilí se seje moderními sečkami, které mohou i přihnojovat. Také se stříká chemickými postřiky proti plevelům, houbám a škůdcům. Tím je čistý porost a veliký výnos obilí. Sklízí se kombajny, které ho krásně vymlátí, vyčistí a vysypou do vozů, které ho odvezou do výkupů k dalšímu zpracování. Dnes je tedy velká výtěžnost z pěstovaných plodin, a jelikož je více lidí a staví se domy a továrny na okrajích vsí a měst, může ubývat plochy pro zemědělství.

Brambory a řepa se v současné době u nás pěstuje jen v oblastech, kde mají dobré podmínky pro růst a dělá se vše také moderně.

Dobytěk se dnes chová ve velkých kravínech. Krmivo se pro něj samo namíchá v krmných vozech a traktorem se odveze do žlabů nebo na krmnou chodbu, kde se automaticky přihrnuje. Nejmodernější dojení krav je dnes bez obsluhy lidí pomocí robotů na základě čipů, které mají krávy na krku. Při dojení dostane kráva i nadávkované krmení.

Před sto lety lidé hospodařili pro vlastní obživu, dnes musíme poděkovat našim zemědělcům.

Zemědělství je součástí našeho každodenního života a je to také nejcennější práce na zemi.

Zemědělství v čase a lidé kolem něj

DAVID SELTENREICH, 2. ROČNÍK, GYMNÁZIUM BUDĚJOVICKÁ, PRAHA 4

Jistě není příliš troufalé říci, že posledních sto let bylo dost možná nejpřekotnějším stoletím v historii lidstva vůbec. Neskutečný posun ve vědě, technice, medicíně, ale i umění, který za tu dobu nastal, se nedá příliš dobře srovnat s ničím, co zažili kdy dříve naši předci. Zatímco v lednu 1924 bylo letectví v plenkách, dnes můžeme bez větších zábran přeletět půl planety a nezabere to víc než den; tehdy nebylo auto a vlak stále o mnoho rychlejší než kůň, dnes nás tyto dopravní prostředky v řádu hodin dostanou stovky kilometrů daleko. A s tím se celá doba zrychlila, umožňuje nám zvládat stále více a více a především – povzbudila náš apetit. Máme dnes téměř maximum možného, přesto bychom stále chtěli více a více a především stále vyšší rychlosti. A přesně to samé vidíme i v zemědělství, kde nám to v mnohém může jistě pomoci, ale zákonitě to také mění i prostředí se zemědělskou produkcí spjaté. Nejsem v tomto oboru žádným velkým odborníkem, ba dokonce o něm tuším možná ještě o trošku méně, nežli je vůbec zdrávo, ale přesto bych rád ze své laické pozice vypíchl některé s tím související okolnosti a zajímavosti, které mě napadly.

Zemědělství před sto lety bylo v mnohém podobné zemědělství před dvěma sty lety, stejně jako tomu před třemi stovkami let. Nemíním tím teď samozřejmě všechny technické aspekty – vynález ruchačla a dalších nástrojů – protože vynálezy a inovace přicházejí neustále – ale obecný sociální princip, na němž stálo zemědělství po stovky let. Totiž že zemědělství jako výhradní a současně i takřka jediná funkce venkova zásadně ovlivňovalo kulturu života těchto oblastí a opačně. Dnes zemědělství oproti tomu živí jen velmi malé procento populace a stalo z něj z větší míry povolání jako každé jiné se svou danou pracovní dobou, systémem odměňování i podnikatelskou strukturou, ale ještě i před sto lety bylo zemědělství pro celé kraje životní náplní. Určovalo koloběh lidských životů. Narodit se do rolnické rodiny znamenalo vyrůstat v prostředí, u něž základním kamenem jeho kalendáře byla setba, sklizení, další zemědělské práce a především trhy, na nichž se úroda prodávala, protože od její velikosti akutně odvisel osud všech rodinných příslušníků. Každý měl své malé políčko, na němž si hospodařil a které bylo celým jeho světem. Měl k němu mateřský vztah a musel o něj pečovat co nejlépe, protože pokud by práci zanedbal a úroda nevězšla, propadl se rázem do bídy a hladu. Navíc ony světy žijící v jedné vesnici tvořili pak svůj vlastní vesmír, z něž povstala většina lidových tradic naší kultury. Sousedé žili v těsném sepětí a všichni řešili ty samé problémy. Starosti s jejich políčky je spojovaly a pomáhaly utvoření lidské sounáležitosti, která se nyní z venkova částečně vytrácí. Dnes zde totiž stojí zemědělské kolosy, veliké koncerny pracující ve své podstatě v jakémsi režimu obří továrny na zemědělské plodiny, a osobní rovina tím mizí.

Samozřejmě – co jsem dosud vylíčil je asi příliš idealizovaná rurální idylka a současný způsob hospodaření nechci nijak demonizovat (je to pouze jeho mnohem větší výnosnost a organizovanost, která nám umožňuje žít v takovém relativním přepychu, jaký teď máme), ale faktem je, že spolu s dobou, která chce stále více, došlo i k dramatické proměně zemědělství, která přinesla i spoustu negativního.

Zemědělství roku 1924 bylo ještě stále zemědělstvím lidským, které neslo všechny znaky starodávných tradic a plodilo venkov sice nevzdělaný a snad i zaostalý, ale soudržný a z našeho pohledu v mnohém i romantický, a jistě bylo mnohem přijatelnější i pro přírodu – vždyť starý sedlák dobře věděl, že nemůže své políčko zhuntovat, má-li na něm hospodařit ještě tolik dalších let. Lidé byli tehdy individualisty ve svém hospodaření, ale funkčním kolektivem v sociální rovině.

Zemědělství roku 2024 je oproti tomu zemědělstvím strojovým, velkoobjemovým – částečně za to může kolektivizace z časů komunismu, ale nejspíš by k něčemu takovému došlo postupně tak jak tak – a způsob života na venkově se změnil. Najednou je kolektivní zemědělství a až příliš individualistický život lidí na vesnicích. Sousedé se již znají mnohem méně, lidé žijí spíše odosobněně zavření do sebe, za prací dojíždí daleko autem, každý má jinou profesi – vytrácí se ten pojití prvek, kterým před sto lety zemědělství bylo.

Nedokážu říci, zda je to dobře, či špatně – na to je to otázka příliš komplexní a snad ani nemá správnou odpověď. Každý nám řekne něco jiného – zemědělec, etnograf, historik, obyvatel města, obyvatel vesnice... a třeba to při neustálé potřebě zvyšování zemědělských výnosů ani jinak historicky nešlo, nežli dospět do této fáze. Každopádně je to však otázka hodná zamyšlení.

Naše krajina a zemědělství dnes a před 100 lety

ROMAN SKALICKÝ, 3. ROČNÍK, SŠ SOCIÁLNÍ PÉČE A SLUŽEB, ZÁBŘEH

Naše krajina a zemědělství se v průběhu let velmi měnily. Ubývají lesy, mizí vláha v přírodě, půda je zastavována. Pojďme si přiblížit, jak se naše krajina změnila v průběhu století.

Krajinu, podnebí a s nimi spojené zemědělství bezpochyby ovlivňuje roční období, které se v průběhu let opravdu měnilo a stále mění. Tyto změny můžeme vidět pomocí meteostanic, ale i v běžném životě. Některé meteostanice už fungují více než sto let a vydávají svědectví. Před sto lety byla viditelná změna čtyř ročních období mezi sebou. V poslední době mi připadá, že dochází ke stále častějším změnám v počasí a prolévání se léta a zima do jara a podzimu. Je to pro krajinu dobré? Dle mého názoru není.

Co se týče zemědělství, vypadalo před sto lety na rozdíl od dnešní doby rozmanitěji. Proč? Každý měl na vesnici svoji malou polnost, na které se pěstovaly různé plodiny. Polnosti se obdělávaly ručně – za pomoci ručních nástrojů a strojů, které byly taženy zvířaty. Člověk žil v souladu s přírodou, Bohem a víra se projevovala i v přístupu ke krajině. Právě proto byly u většiny polí vystaveny kříže a kaple, jako připomínka tohoto spojení. Lidé věděli, že to, co si vypěstují a sklídí, je darem od Boha.

Tak to bylo až do 50. let 20. století. V té době byly náboženské vazby člověka s krajinou násilně zpřetrhány. S tím souvisí další z důvodů zásadní proměny naší krajiny – rozmanitost polností zmizela právě v této době při zabírání malých soukromých polí.

V padesátých letech byly tyto malé polnosti více či méně násilně zabaveny a komunisté začali tvořit větší celky, tzv. jednotná zemědělská družstva. Začalo užívání polností k pěstování jednoho druhu plodiny v dané krajině. Problémem byla také situace, kdy vysoce postavení lidé, kteří měli politickou moc v zemědělství, přitom často neměli ani obor zemědělství vystudovaný. Někteří z nich tak vydávali nařízení, která krajině neprospívala. Například nařízení, které vedly k rozsáhlé půdní erozi. Následkem tohoto nastal v zemědělství rozsáhlý úpadek.

Malohospodáři v padesátých letech museli také povinně odvádět státu část své produkce jak už rostlinné, tak živočišné. Jako příklad mohu uvést svého pradědečka a jeho rodinu. Jednou za měsíc přijížděl do vesnice nákladní vůz se státním zástupcem. Státní zástupce měl napsaný seznam malohospodářů s majetkem, který vlastní. Dále pak zde bylo uvedeno, co musí odvádět státu. Bohužel jednou se pradědečkovi nepovedlo odvést předepsané dodávky, i když jeho rodina sama neměla co jíst. Státní zástupce si poznačil, že neodvedl státu věci, které požadovali. Do týdne pradědu odvedli pánové veřejné bezpečnosti. Následující týden byl odsouzen na 7 měsíců odnětí svobody.

V této době skončila takto spousta malohospodářů se svými rodinami. Rodiny byly nuceny živořit nebo se musely vzdát majetku ve prospěch státu.

Postupně se zemědělství rozvíjelo a v dnešní době vidíme velký rozmach mechanizace. Z jakého důvodu tomu tak je? Díky velkým plochám zemědělci mohou využívat velkou techniku a nemusí přejíždět mezi malými polnostmi. Změnila se i flora a fauna. V dřívější dobách byly některé rostliny pro svůj nadměrný výskyt považovány za plevel. V dnešní době se z nich staly rostliny vzácné a chráněné. To stejné pozorujeme i u zvířat.

Je tento způsob hospodaření a života na dalších sto let udržitelný? Dle mého názoru by se něco mělo změnit, jelikož se i příroda a podnebí rychle mění. Rostliny a živočichové nemají možnost se adaptovat nebo jim bylo zasáhnuto do jejich přirozeného prostředí. Dřív se pracovalo s ručním nářadím a hnojilo se hnojem, což bylo pro přírodu přínosnější. V dnešní době se používá těžká technika a chemie. Od chemie se už našťestí na některých místech pomalu ustupuje, což je pro přírodu velkým přínosem.

Určitě se budete ptát, proč si myslím, že se krajina v průběhu let měnila. Myslím, že důvodem je to, že lidé už nemají takový citový vztah k přírodě a moc si jí neváží. Přípomínkou víry v Boha a přírodu nám zůstávají pouze kříže a kapličky nedaleko polností.

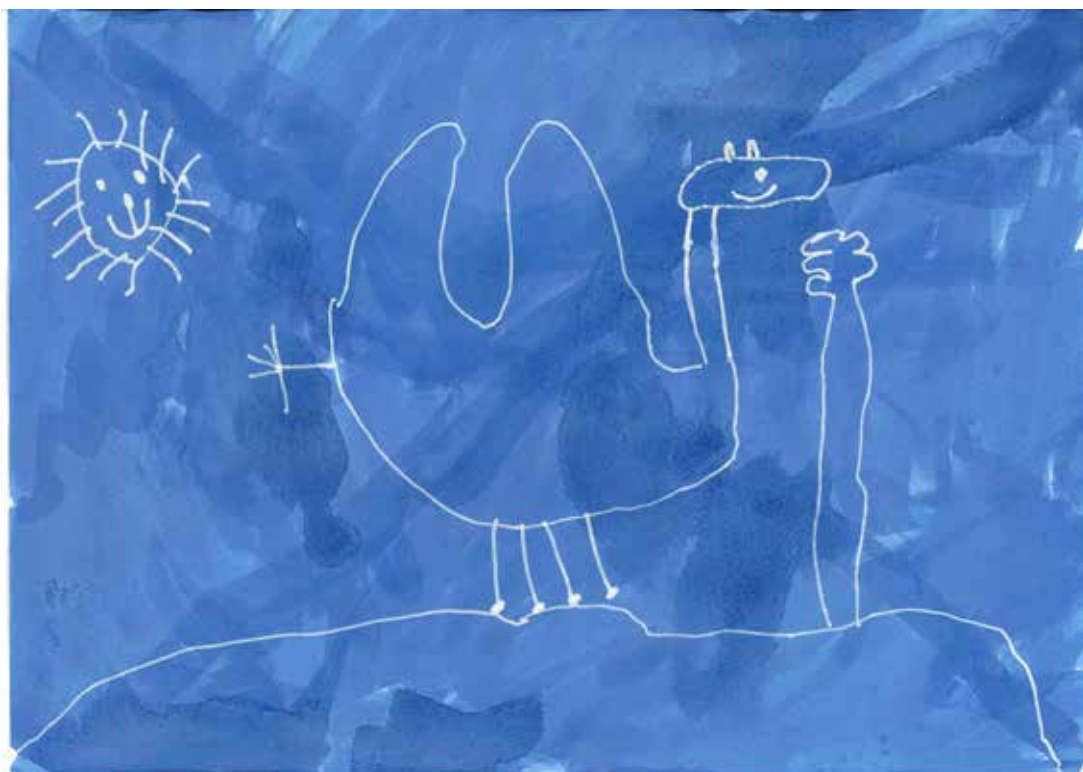
Co nám chybí? Pokora k přírodě? A co můžeme udělat, aby se naše krajina nezměnila k horšímu? Záleží na každém z nás...

DAMIAN POKORNÝ, 4 ROKY, MŠ KLÁSEK, PRAHA 1

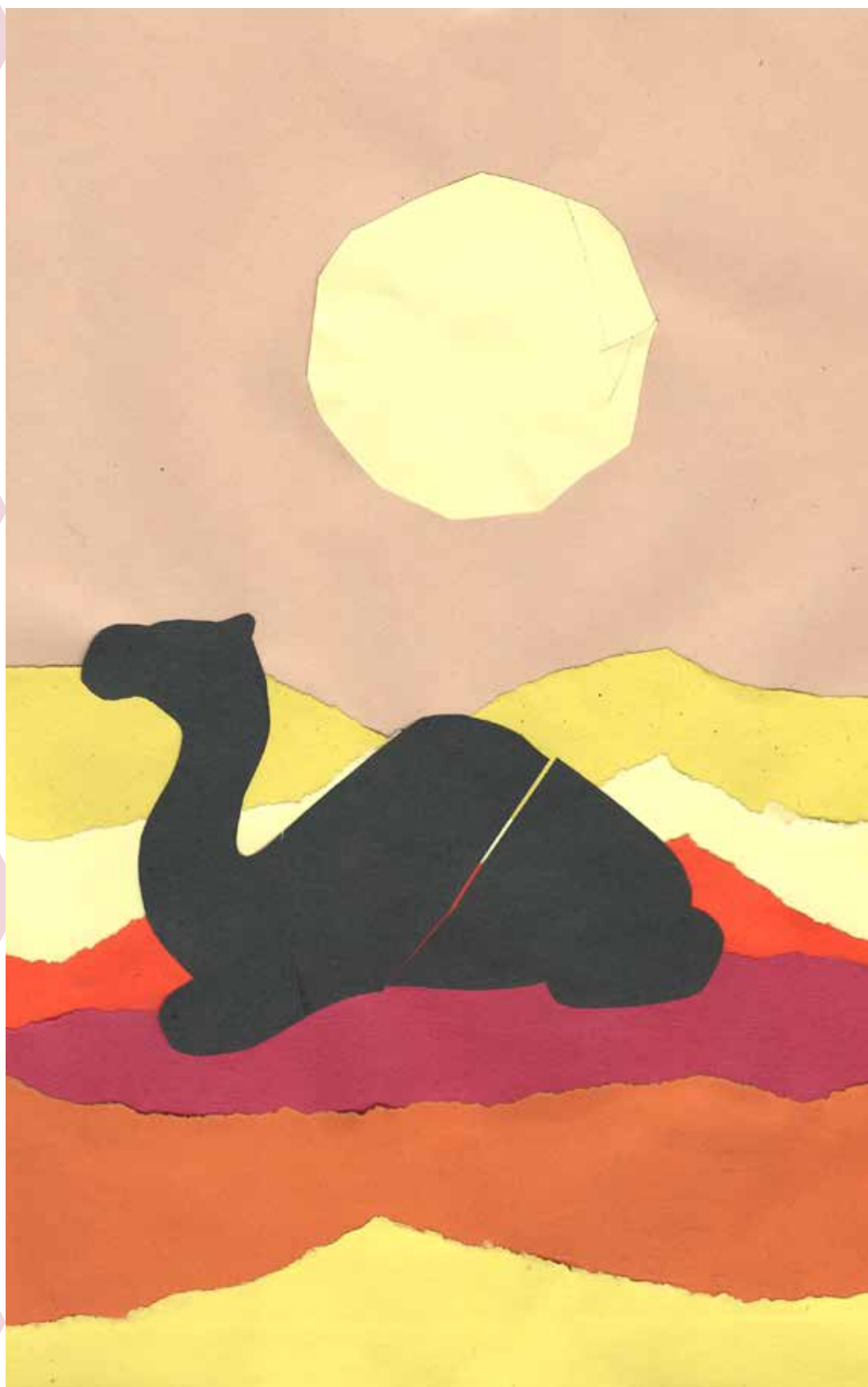
LUKÁŠ BROŽKA, 5 LET, MŠ KLÁSEK, PRAHA 1

TEODOR HUTŇAN, 5 LET, MŠ KLÁSEK, PRAHA 1

ANNA HRADILOVÁ, 6 LET, MŠ KLÁSEK, PRAHA 1

KLÁRA ŠPŮROVÁ, 3 ROKY, ZŠ A MŠ VĚRY ČÁSLAVSKÉ, PRAHA 6

KAROLÍNA KRTIČKOVÁ, 4 ROKY, ZŠ A MŠ VĚRY ČÁSLAVSKÉ, PRAHA 6

KAROLINA STRÁŽKOVÁ, 5 LET, MŠ JINOČANY

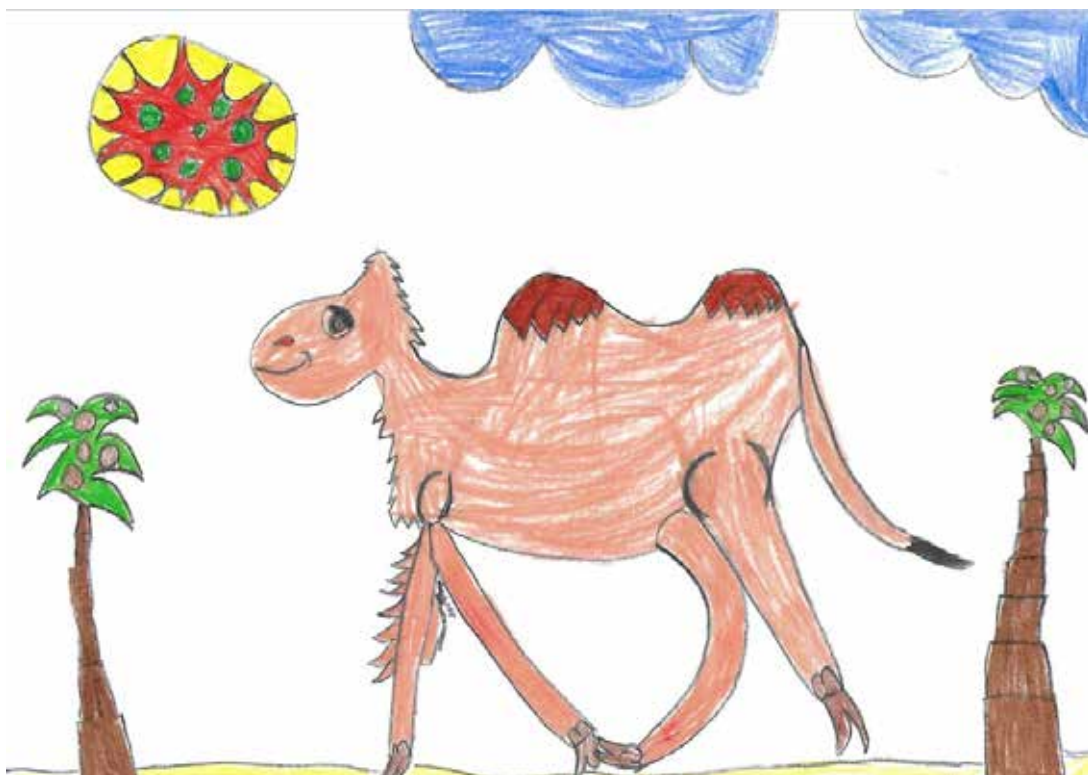
MONIKA SLÁNSKÁ, 5 LET, MŠ HOSTIVICE

ALŽBĚTA VÍŠKOVÁ, 5 LET, MŠ KLÁSEK, PRAHA 1

VOJTĚCH MARTINEC, 5 LET, MŠ JINOČANY

LEA ROLENÍKOVÁ, 6 LET, MŠ KESTŘANY

MEDA KUNCOVÁ, 2 ROKY, MŠ KLÁSEK, PRAHA 1

LÝDIE VELEMANOVÁ, 5 LET, MŠ KESTŘANY

ROZÁLIE ANDRLÍKOVÁ, 6 LET, MŠ JINOČANY

JULIE ROCH, 4 ROKY, MŠ KLÁSEK, PRAHA 1

VINCENT ŠMAT, 5 LET, MŠ JINOČANY

VIKTORIE SEDLÁČKOVÁ, 6 LET, MŠ JINOČANY

JOSEF VOLF, 5 LET, MŠ PLÁNICE

ANNA FRINTOVÁ, 5 LET, MŠ KESTŘANY

Komiks žáků MŠ Jinočany

OLÍVIA DOLEŽALOVÁ, 6 LET, MŠ JINOČANY

JAN BURIAN, 6 LET, MŠ JINOČANY

ANETA PRJACHOVÁ, 6 LET, MŠ JINOČANY

ROZÁLIE ANDRLÍKOVÁ, 6 LET, MŠ JINOČANY

JONÁŠ ČERNÝ, 6 LET, MŠ JINOČANY

TEREZA SZOKALOVÁ, 6 LET, MŠ JINOČANY

ŠIMON MINAŘÍČEK, 6 LET, MŠ JINOČANY

